



Zorgplan O.B.S. De Riemsloot, Appelscha



2015-2020

Inhoud.

Hoofdstuk	Onderwerp	Pagina
	Inleiding	4
1	Visie	
1.1	Visie van O.B.S. de Riemsloot	5 – 6
1.2	Visie op een goede zorgstructuur	6 - 7
1.3	Visie op de uitvoering van deze taak door de IB-er	7
1.4	Grenzen aan de zorg	7
1.5	Basisondersteuning	7 – 8
1.6	Pijlers	8
2	Beleidsvoornemens 2015-2020	
2.1	Evaluatie beleidsvoornemens 2010-2015	9
2.2	Ontwikkelingen binnen Comperio	9
2.3	Beleidsvoornemens OBS de Riemsloot	10 – 12
3	Het leerlingvolgsysteem	
3.1	Methodegebonden - methodeonafhankelijk	13
3.2	Samenstelling van het leerlingvolgsysteem	13 – 14
3.3	Afname van het leerlingvolgsysteem	14 – 15
4	Methodegebruik en zorg	
4.1	Zorg in de onderbouw	16
4.2	Zorg in de vakgebieden	16 – 18
5	Het leesprotocol	
5.1	Leesprotocol kleutergroepen	19
5.2	Dyslexieprotocol	19 – 20
6	De taken van de IB-er	21
6.1	Coördinatie van de gehele leerlingenzorg	21 – 22
6.2	Begeleiden en coachen	22 – 23
6.3	Externe relaties	23
7	Groeps- en leerlingbesprekingen	
7.1	De groepsbesprekingen	24
7.2	De leerlingbesprekingen	24 – 25
7.3	Criteria aanmelding voor de leerlingbespreking	25
8	Betrokkenheid van ouders	26
8.1	Het aanmeldingsgesprek	26
8.2	De informatieavond	26
8.3	De contactavonden	26 – 27
8.4	Gesprekken over leerlingen met extra onderwijsbehoeften	27
8.5	Het rapportagesysteem	27 - 28
9	Groepsorganisatieplannen en individuele handelingsplannen	
9.1	Groepsorganisatieplannen (GOP)	29 – 30
9.2	Individueel handelingsplan (IHP) of een groepsplandeel/baan	30 - 32

10		Ontwikkelingsperspectief (OPP)	
	10.1	Wet en regelgeving ontwikkelingsperspectief (OPP)	33
	10.2	Waarom werken met een OPP	34
	10.3	Het traject voorafgaan aan het opstellen van een OPP	34
	10.4	Betrekken van ouders en leerlingen bij het opstellen van het OPP	34 – 35
	10.5	Het uitvoeren van het OPP	35
	10.6	Monitoring, evaluatie, bijstelling en afronding van het OPP	36 - 37
11		Dossiervorming	
	11.1	Leerlingdossier	38
	11.2	Zorgmap	38
12		Onderwijsassistent	39
13		Bouwversnelling en Bouwverlenging	40
14		Contacten	
	14.1	Tandem intern begeleider en schoolleider in de lerende cultuur	41 – 42
	14.2	Bovenschools intern begeleider	42 – 43
	14.3	Gebiedsteam: veranderingen jeugd, werk en zorg vanaf 2015	43
	14.4	Logopedie	43
	14.5	Schoolmaatschappelijk werk	43
	14.6	GGD	43
15		Het expertisecentrum Past	
	15.1	De wet Passend onderwijs, het SWV Passen onderwijs in Fryslân	44
	15.2	Samenwerkingsverband Passend Onderwijs in Fryslân	44
	15.3	Passend Onderwijs en zorgplicht	44
	15.4	Het expertisecentrum Past van stichting Comperio	44 – 46
	15.5	Stroomschema basisondersteuning en ondersteuningsvarianten	46
	15.6	Het leerlingdossier	46 - 47
	15.7	Ondersteuningsvarianten	47
	15.8	De commissie van Toelaatbaarheid tot het SBO	47 - 48
16		Deelname Eindtoets	
	16.1	Uitgangspunt	49
	16.2	Reden deelname	49
	16.3	Vorbereiding op de overgang naar het voortgezet onderwijs	49 – 50
	16.4	Stappenplan slotoffensief	50
	16.5	Friese plaatsingswijzer	51 – 54
	16.6	Protocol overgang naar voortgezet onderwijs	54 - 55
	16.7	Dyslexieverklaring en voorzieningen	55
	16.8	LWOO toetsing	56 – 57
	16.9	Aanmelding LWOO - praktijkonderwijs	57 – 58
17		(Hoog) Begaafde kinderen	59
18		De orthotheek	60

(Naar bijlagen wordt verwezen via een hyperlink of naar de plek waar het betreffende document opgeslagen staat.)

Inleiding.

In dit document schetsen we een beeld van de wijze waarop wij op onze school aandacht besteden aan zorgverbreding en hoe onze zorgstructuur is vormgegeven.

De Visie op de zorg binnen onze school heeft direct te maken met de doelstelling van de wet op het Passend onderwijs die per 1 augustus 2014 van kracht is.

“Het streven naar en in stand houden van een zorgstructuur, waarbij iedere leerling de zorg krijgt die hij/zij nodig heeft om zo thuisnabij mogelijk een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doorlopen.”

Uitgewerkt betekent dat bijvoorbeeld: verschillen accepteren, afstemmen op mogelijkheden en onderwijsbehoeften, de ontwikkeling van het individuele kind ondersteunen, de groepsleerkracht als eerst verantwoordelijke ondersteund door de IB-er, schoolleider en team.

In dit zorgplan wordt eerst onze visie omschreven. Daarna wordt een overzicht gegeven van het leerlingvolgsysteem voor de verschillende vakgebieden: hoe wordt hiermee omgegaan, de registratie, wanneer er wordt getoetst, hoe er wordt beoordeeld en hoe wordt er extra inzet gerealiseerd.

De taken van de IB-er en de communicatie met ouders worden vervolgens beschreven. Daarna wordt er achtereenvolgens aandacht besteed aan het signaleren van specifieke onderwijsbehoeften, het tegemoet komen aan die speciale onderwijsbehoeften en het opstellen van een groepsplandeel of een OPP en de uitvoering hiervan in de praktijk.

Er volgt een beschrijving van externe ondersteuning, er wordt o.a. verwezen naar de site van het Past (Passend onderwijs in de Stellingwerven: www.pastexpertise.nl).

In de schoolgids wordt het één en ander beschreven over de zorgstructuur van de school en het tegemoet komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen in het bijzonder.

1. Visie.

1.1 Visie van O.B.S. de Riemsloot.

Op onze school wordt eigentijds onderwijs gegeven vanuit de openbare identiteit, waarden en normen. Dit onderwijs bereidt kinderen voor op een volwaardige plaats in de huidige en toekomstige samenleving en het kenmerkt zich door:

Klimaat:

- sociaal welbevinden vanuit de pedagogische basisbehoeften aan relatie, vaardigheid en verantwoordelijkheid
- een gestructureerde leefomgeving met rust, orde, respect en regelmaat
- een uitdagende leef- en leeromgeving
- het uitgaan van de kwaliteiten van leerlingen en leerkrachten.

Dit laten wij o.a. zien door:

Er is een goed veiligheidsbeleid.

Regels en afspraken worden gevolgd door leerkrachten en leerlingen.

Wij gebruiken moderne onderwijsmethoden en leermiddelen (ICT).

Er vinden regelmatig gesprekken plaats met leerlingen en leerkrachten

Wij maken gebruik van de methode "Leefstijl" en er vindt mediation door leerlingen plaats.

Samen:

- het met en van elkaar leren
- samenwerking tussen leerkrachten, leerlingen, ouders, interne en externe begeleiders
- een constructieve communicatie tussen alle betrokkenen

Dit laten wij o.a. zien door:

Het toepassen van coöperatieve leer- en werkvormen.

Ouders worden actief betrokken bij ons onderwijs en in het bijzonder bij het onderwijs van hun kind.

Ouders worden zo goed mogelijk geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind en over de activiteiten, die op school plaatsvinden.

Per jaar is er een aantal informatieavonden.

Er vinden veelvuldig gesprekken plaats met ouders.

Er is een communicatieplan.

Werkwijze:

- opbrengstgericht werken bij het verwerven van de in de kerndoelen vastgelegde kennis en vaardigheden
- onderwijs in rekenen, taal en lezen als kern
- doelgericht werken via een systematische, stapsgewijze en transparante aanpak
- een doorgaande lijn in onderwijs
- medeverantwoordelijkheid van leerlingen voor de inhoud en organisatie van hun eigen leerproces
- het streven naar een vervolgonderwijs op een zo hoog mogelijk niveau passend bij het kind.

Dit laten wij o.a. zien door:

Wij analyseren en waarderen de opbrengsten. Op basis hiervan worden verbetertrajecten uitgezet op leerling/leerkracht-, groeps- en schoolniveau.

Wij maken gebruik van planborden in groep 1-2 en dag- en weektaken in groep 2 t/m 8.

Wij besteden extra onderwijstijd aan taal,lezen en rekenen.

De leerinhouden voldoen aan de kerndoelen.

Wij betrekken leerlingen bij hun onderwijs/leerproces door gesprekken met de individuele leerlingen te houden.

Zorg:

- passend onderwijs: de onderwijsbehoeften van de leerlingen staan centraal
- een gedeelde verantwoordelijkheid van het team voor een doorgaande lijn in de zorg.

Dit laten wij o.a. zien door:

De leerkrachten maken gebruik van gedifferentieerde instructievormen (convergente differentiatie).

Er wordt gewerkt met groepsplannen.

Er wordt uit gegaan van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. (1-Zorgroute)

Onze visie is verwoord en verbeeld in een mindmap. Deze is op verschillende plaatsen in school te lezen. (zie bijlage 1)

Onze missie is: Samen leren, samen leven

Onderwijs moet niet gaan om het aanleren van weetjes, maar om het leren te leren. Dit leren doet een kind niet voor zijn leerkracht, maar voor zichzelf. Het bereidt hem voor op de rest van zijn leven. Wij willen kinderen laten leren volgens Building Learning Power en de 21st Century Skills. Ook het omgaan met elkaar speelt hierbij een grote rol.

Wij accepteren verschillen tussen leerlingen en proberen het onderwijs waar nodig daarop af te stemmen. Hieronder verstaan we verschillen met betrekking tot kennis, vaardigheid, leerstijl, leersnelheid, attitude en motivatie. We gaan uit van positieve verwachtingen t.a.v prestaties en gedrag van leerlingen en proberen daarop steeds positieve en reële feedback te geven. Het werken volgens de uitgangspunten van 1-Zorgroute past daar bij.

1.2 Visie op een goede zorgstructuur.

Wij verstaan onder een goede zorgstructuur: De uitbreiding en versterking van maatregelen en activiteiten, vooral op school- en groepsniveau, ten behoeve van een passend aanbod voor leerlingen, in het bijzonder voor hen die specifieke pedagogische en didactische behoeften tonen, opdat zij in een zekere hoeveelheid tijd door de school te bepalen doelen en tussendoelen bereiken.

Iedere leerkracht zet zich in voor dit aspect. Er is sprake van een heldere zorgstructuur en een leerlingvolgsysteem, welke worden bewaakt door de IB-er. Wij ervaren kinderen als uniek. Ze reageren niet op dezelfde wijze, uiten zich verschillend en werken niet in hetzelfde tempo. We proberen zo gericht mogelijk een plan van aanpak te maken. De begeleiding en ondersteuning maken structureel deel uit van de schoolorganisatie. De groepsleerkracht probeert telkens weer om het onderwijs zodanig vorm te geven dat aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet wordt gekomen. Zowel voor de begeleiding van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte als voor de taken binnen het zorgsysteem is beleid ontwikkeld en zijn afspraken gemaakt (waarborg voor continuïteit).

Er is in de structuur zowel aandacht voor het product als het proces.

Product: het onderwijsaanbod dat wordt gerealiseerd t.b.v. leerlingen die extra zorg nodig hebben en de resultaten die daarmee worden behaald.

Proces: de wijze waarop de signalering van de noodzaak tot extra aanbod plaatsvindt, de wijze waarop het aanbod wordt gerealiseerd en de manier waarop regelmatige bijstelling plaatsvindt.

Aandacht voor de zorgstructuur heeft dus zeker niet alleen met leerstofaanbod te maken en is bovendien veelzijdig; de leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte op cognitief,

sociaal emotioneel gebied of gedrag, maar ook de leerlingen die beter kunnen/willen zijn hier onderdeel van.

1.3 Visie op de uitvoering van deze taak door de IB-er.

De IB-er probeert de ondersteuningsstructuur zo in te richten dat er meer handen in de klas komen en niet erbuiten. De IB-er is op weg naar 2020 een stimulator, initiator en inspirator. Met activiteiten die gericht zijn op de leerkracht voor de klas om deze zelfstandiger, bekwamer en meer rationeel gericht te laten zijn. Daartoe zijn vijf uitdagingen geformuleerd voor zowel de IB-er als de docent.

*handen in de klas

*minder labels

*collegiaal consulteren

*zelf onderzoeken en oplossingen vinden

*werken aan unieke relaties

(volgens L. Greven, Bert Groeneweg tijdens manifestatie 25 jaar opleiden IB-ers).

In hoofdstuk 5 worden de taken van de IB-er uitgebreid beschreven.

1.4 Grenzen aan de zorg.

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Bovendien mag verondersteld worden dat de school probeert die ondersteuning te realiseren, zodat wordt getracht onderwijskundig en pedagogisch maatwerk te leveren. De school wil proberen leerlingen zo lang mogelijk, verantwoord, op te vangen. Wat dat betreft blijken we steeds beter in staat leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte adequaat te begeleiden. Wel dringt zich de vraag op tot welke hoogte het verantwoord is een kind op school te houden. M.a.w. vanaf welk punt is een kind beter af in een speciale school voor basisonderwijs.

Om een reëel beeld te geven van wat er gerealiseerd kan worden, is het van belang de richtlijnen van het mogelijke aanbod aan te geven. In het School Ondersteunings Profiel zijn zowel onze mogelijkheden als onze grenzen aangegeven.

(<http://obsderiemsloot.nl/informatie/schoolondersteuningsprofiel/>)

1.5 Basisondersteuning.

De school verzorgt voor alle leerlingen het basisaanbod dat passend is bij de jaargroep. Verkorte of verlengde instructie en begeleid inoefenen horen bij de basisondersteuning. Wanneer uit evaluaties blijkt dat dit niet toereikend is kan de school het aanbod intensiveren (variant 1) en extra intensiveren door dispensereren (variant 2).

Vanuit deze ondersteuning is het van belang dat:

- De intellectuele capaciteiten van de leerling moet toereikend zijn om de leerstof tot het niveau van groep 6 te kunnen beheersen.
- Leerlingen van een andere basisschool waarvoor een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO is afgegeven, worden op school niet toegelaten (Comperio afspraak). Storend gedrag wordt grensoverschrijdend als andere leerlingen hierdoor regelmatig gedupeerd worden. In dat geval kan het nodig zijn het protocol schorsen en verwijderen in te zetten. (<http://obsderiemsloot.nl/informatie/protocol-schorsing-en-verwijdering-stichting-comperio/>)
- Extra ondersteuning moet in principe binnen de school gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent dat een kind als leerling in een groep mee moet kunnen doen. Een eigen leerlijn voor een klein aantal vakken is toegestaan, maar het kind moet wel het gevoel houden in die groep te zitten en geen buitenbeentje te zijn.

- Een handelingsplan moet in principe binnen de groep gerealiseerd kunnen worden. Extra handen in de klas door middel van de inzet van een onderwijsassistente is eventueel mogelijk binnen de school. Een extern deskundige of ambulante begeleider worden, waar nodig, ingeschakeld.
- Voor zogenaamde leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte wordt adequate ambulante begeleiding gerealiseerd.
- Van leerkrachten mag verwacht worden dat ze voldoende flexibel zijn om de begeleiding van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte binnen de groep en onder schooltijd te realiseren zonder dat de belangen van andere kinderen worden geschaad. De flexibiliteit van leerkrachten is voor een deel afhankelijk van de groeps grootte en samenstelling. Met andere woorden:
de school streeft naar de meest effectieve en "haalbare" ondersteuning die past bij dit kind, van deze ouders, bij deze leerkracht, in deze groep, op deze school.

1.6 Pijlers.

- 1) Kennis en professionaliteit.
Elke leerkracht heeft kennis van achtergronden van de speciale onderwijsbehoeften van leerlingen op cognitief, sociaal emotioneel gebied of gedrag, maar ook van onderwijsbehoeften van cognitief getalenteerde leerlingen. Deze kennis wordt verkregen door het bijhouden van vakliteratuur, nascholing en het benutten van kennis en ervaring van collega's.
Van elke leerkracht wordt een professionele houding verwacht. Dat betekent dat elke leerkracht in staat en bereid moet zijn het onderwijs zodanig aan te passen zodat aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet gekomen kan worden.
- 2) Organisatie en ontwikkeling.
Op het niveau van schoolorganisatie is er een gezamenlijke visie op onderwijs. Dit betekent dat je het als team eens bent over wat je wilt bieden en waar je grenzen liggen. De schoolleider en de IB-er werken nauw samen als een tandem. Hiernaast moet de zorgstructuur helder en goed geregeld zijn.
Op het niveau van klassenorganisatie moet een leerkracht in staat zijn te differentiëren in pedagogisch- didactische aanpak en in leerstofaanbod en verwerking. De leerkracht is in staat in te spelen op verschillende leerstijlen van leerlingen en kan het ontwikkelingsverloop van verschillende leerlingen volgen en beoordelen.
- 3) Middelen en faciliteiten.
De schoolorganisatie en met name de directie ondersteunen het proces.
Op onze school betekent dit concreet:
 - De groepsindeling wordt ieder jaar uitgebreid besproken en bekeken om tot een zo goed mogelijke verdeling te komen.
 - Er wordt formatie vrijgemaakt voor interne begeleiding en de onderwijsassistent.
 - Er wordt gebruik gemaakt van externe consultatie/begeleiding.
 - In overleg met de ICT-er wordt ondersteunende software aangeschaft.
 - Leer- en hulpmiddelen worden in overleg met het team aangeschaft.
 - De orthotheek wordt op peil gehouden.

2. Beleidsvoornemens 2015 - 2020.

2.1 Evaluatie beleidsvoornemens 2010-2015.

Op de teamdag van 10-06-2015 zijn de beleidsvoornemens uit het vorige zorgplan geëvalueerd. Deze beleidsvoornemens waren opgesteld aan de hand van de 14 uitgangspunten van 1-Zorgroute. Er werd per uitgangspunt omschreven waar we in 2010 stonden als school en team en waar we in 2015 zouden willen staan. In de evaluatie is besproken welke beleidsvoornemens uitgevoerd zijn, geborgd moeten worden en welke een verdere verdieping vragen. Vanuit deze evaluatie en de ontwikkelingen binnen Comperio zijn de nieuwe beleidsvoornemens tot 2020 vastgesteld.

2.2 Ontwikkelingen binnen Comperio.

Coaching door de IB-er wordt steeds belangrijker. Coaching heeft in schooljaar 2014-2015 vorm gekregen in protocol 'Coaching van leerkrachten door de IB-er' (zie IB map – coaching). Onder begeleiding van Duco Kremer van High5 Onderwijsadvies en Wiebren de Jong van Onderwijs met LEV is in een aantal IB-bijeenkomsten gesproken over verschillende coachingstrajecten, een kijkwijzer ontwikkeld en aan het protocol gewerkt. In schooljaar 2015-2016 volgen alle IB-ers de cursus flitsbezoeken.

Sinds het adviesorgaan PAST is opgericht, is het mogelijk om laagdrempelig een vraag te stellen over begeleiding van een zorgleerling of een werkprobleem in de groep. Eventuele onderzoeksaanvragen lopen via het MDO (multi disciplinair overleg). Steeds vaker wordt een OPP opgesteld. Het invullen, werken met en bespreken van een OPP is relatief nieuw voor veel leerkrachten.

Vanaf de start van schooljaar 2015-2016 gaat OBS de Riemsloot werken met het programma Leerwinst. Deze zal het Comperio Kompas vervangen. In Leerwinst kunnen naast de groeps- en trendevaluatie ook de OPPs en groepsplannen opgesteld worden. Met dit programma moeten we leren werken.

Voor dyslexie in een duidelijk protocol en beleid ontwikkeld. Echter, voor dyscalculie is dat er niet. De komende tijd krijgen de IB-ers in de IB bijeenkomsten informatie over dyscalculie.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen wordt twee keer per jaar de signaleringslijst van ZIEN ingevuld. Vragen die binnen de scholen leven zijn: Hoe analyseer je de uitkomsten? Welke acties zetten we hier op en hoe zetten we deze goed weg? Sophia van de Wal geeft een aantal presentaties tijdens de IB bijeenkomsten, onder andere over groepsvorming. Op OBS de Riemsloot zullen we vanuit deze informatie afspraken moeten maken en beleid ontwikkelen.

De tandem directie – IB vormt de solide basis van het lerende schoolteam. In hoofdstuk 14.1 is de werkwijze van de tandem omschreven.

2.3 Beleidsvoornemens OBS de Riemsloot.

Vanuit de evaluatie van de beleidsvoornemens 2010-2015 en de ontwikkelingen binnen Comperio zijn de nieuwe beleidsvoornemens tot 2020 vastgesteld.

Ontwikkelen:

Visie gewenste toekomst 2020	Actuele stand van zaken 2015	Acties tot 2020
Actieve participatie van de leerling. Iedere leerkracht is in staat een gesprek met de leerling te voeren, waarin de leerling betrokken wordt bij zijn ontwikkeling.	<p>Leerlinggesprekken worden incidenteel gevoerd.</p> <p>Tijd en organisatie worden als grootste struikelblok ervaren voor het voeren van leerlinggesprekken.</p>	<p>In de zorgvergaderingen worden ervaringen met elkaar gedeeld.</p> <p>Er is in leerlinggesprekken aandacht voor het leren leren, de vooruitgang van de verschillende vakgebieden en de sociaal-emotionele ontwikkeling.</p>
Elk jaar wordt er eind groep 7 – begin groep 8 een slotoffensief opgesteld.	De resultaten van de Cito eindtoets zijn in 2014 en 2015 onder het landelijk gemiddelde. Er werd nog niet gewerkt met een slotoffensief, maar er zijn stappen gezet om hier in het schooljaar 2015-2016 mee te starten.	In groep 7 worden leerlinggesprekken gehouden adhv de grafieken in de Friese Plaatsingswijzer. De IB-er en groepsleerkracht van groep 7 stellen een slotoffensief op.
Werken met een OPP	Enkele leerlingen hebben een OPP. Hierin worden alle gegevens verzameld en de onderwijsbehoeften aangegeven. Vaak wordt er bij de toetsresultaten verwezen naar de groepsplandelen. OPPs worden tenminste twee keer per jaar (na de toetsperiode) met ouders besproken.	<p>OPPs worden overgezet van de oude formats naar het programma Leerwinst.</p> <p>Leerkrachten leren het werken met een OPP in de cyclus van het HGW op te nemen en weg te zetten in de GOPdelen en de groepsmap.</p> <p>Het OPP wordt ook met de leerling besproken.</p>
<p>Er vindt coaching door de IB-er plaats.</p> <p>SVIB wordt ingezet bij coachingstrajecten, begeleidingsvragen of werkproblemen.</p>	<p>Er vindt vooral begeleiding door de IB-er plaats.</p> <p>Er zijn in iedere klas opnames gemaakt. Dit was een eerste verkennende opname gericht op de interactie tussen leerkracht en de leerlingen.</p>	<p>IB-ers volgen de cursus flietsbezoeken in 2015-2016 en gaan structureel flietsbezoeken afnemen voor de eerste en derde groepsbespreking vanaf 2016-2017.</p> <p>2015-2016: In elke klas worden opnames gemaakt van het DIM en met de leerkracht besproken.</p>
Leerkrachten werken met het programma Leerwinst.	Er wordt gewerkt met het Comperio Kompas. Voor de groepsplannen is een eigen format ontwikkeld.	GOPs en OPPs worden opgesteld in het programma Leerwinst. Leerkrachten analyseren de groepsoverzichten en formuleren acties op leerling- en groepsniveau. Directie en IB-ers analyseren de trends en formuleren acties op schoolniveau.
In onze lerende organisatie wordt gebruik gemaakt van elkaars expertise, talenten en ervaringen.		<p>Collegiale consultatie.</p> <p>Inzetten van de incidentmethode tijdens de leerlingbespreking vanaf 2015–2016.</p>

Verdiepen / doorontwikkelen:		
Visie gewenste toekomst 2020	Actuele stand van zaken 2015	Acties tot 2020
Alle leerkrachten zijn vaardig in het doorlopen en uitvoeren van de cyclus van het handelingsgericht werken. (schema zie blz 37)	Resultaten worden geanalyseerd en geëvalueerd in de groepsplannen. De evaluaties zijn soms nog te product gericht. Procesanalyse en evaluatie gericht op de onderwijsbehoeften van de leerling hebben onze aandacht nodig. Ook het doorplannen in de groepsmap is nog niet door iedereen structureel weggezet.	Kennis over het handelingsgericht werken en 1-Zorgroute worden opgefrist. (2015-2016) In de zorgvergaderingen worden (delen van) GOPs, evaluaties en groepsmappen met elkaar gedeeld. Deze worden besproken en voorzien van feedback.
De zorg wordt zoveel mogelijk binnen de klas geboden.	De onderwijsassistenten worden in sommige groepen in de groep ingezet, maar verzorgen ook hulpgroepjes van leerlingen die uit de groep worden gehaald.	De onderwijsassistenten worden ingezet in de groep. De leerkracht hanteert het DIM en geeft verlengde instructie of verzorgt een begeleide inoefening voor zorgleerlingen. Expertise blijft bij de leerkracht. IB-ers stellen naar vraag en zorgzwaarte een rooster op voor de onderwijsassistenten.
Preventief handelen / vroegtijdige signalering	Er is een warme overdracht met de peuterspeelzaal en BSO. Leesproblemen worden vroegtijdig gesignaleerd en er wordt tijdig gestart met het dyslexie protocol en uitbreiding van leestijd. Zorgleerlingen worden vroegtijdig gesignaleerd.	Warme overdracht moet plaatsvinden voordat de leerlingen komen meedraaien en ingedeeld zijn in één van de kleutergroepen. OPPs worden eerder opgesteld voor zorgleerlingen, zodat beter richting een gekozen uitstroom gewerkt kan worden.
Leerkrachten kunnen de belemmerende en faciliterende factoren in het onderwijs aan een leerling omschrijven en formuleren onderwijsbehoeften. In het dagelijks werken komen zij tegemoet aan deze onderwijsbehoeften.	Leerkrachten kunnen belemmerende en faciliterende factoren omschrijven. Leerkrachten vinden het soms moeilijk om in hun klassenmanagement tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. Er wordt nog weinig gebruik gemaakt van interesses en talenten van de leerling.	In de leerlingbesprekingen wordt de incidentmethode structureel ingezet om een werkprobleem te bespreken. Afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling is hierbij het uitgangspunt.

Borgen:		
Visie gewenste toekomst 2020	Actuele stand van zaken 2015	Acties tot 2020
Alle leerkrachten zijn vaardig in het uitvoeren van het DIM. (directe instructie model)	In alle groepen wordt volgens het DIM model instructie gegeven. Er zitten nog verschillen in kwaliteit van de verlengde instructie.	SVIB en flitsbezoeken worden ingezet om het DIM te bekijken. Coaching wordt ingezet waar nodig.
Kwaliteitsontwikkeling en bewaking (gericht op de resultaten) is een vast onderdeel in onze jaarplanning en zorgcyclus.	Twee keer per jaar vindt er een onderwijsevaluatie plaats met het gehele team. Leerkrachten analyseren de groepsoverzichten en formuleren acties op leerling- en groepsniveau. Directie en IB-ers analyseren de trends en formuleren acties op schoolniveau.	Bewaking en begeleiding van het uitvoeren van de geformuleerde acties is een taak van directie en IB-ers. Overgang van het Comperio Kompas naar Leerwinst. In het document 'Kwaliteitszorg' wordt beschreven hoe we dit vormgeven. (Zie IBmap – kwaliteitszorg) Team wordt op de hoogte gesteld van dit document.

3. Het leerlingvolgsysteem.

3.1 Methodegebonden – methodeonafhankelijk.

Naast de methodegebonden toetsen (leerling-niveau) en observatielijsten kent onze school een systeem met methode-onafhankelijke toetsen, het LVS (leerlingvolgsysteem). Het LVS is eveneens een groepsvolgsysteem. De leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte worden op de eerste plaats gesignaleerd aan de hand van observaties en methodetoetsen binnen de groepen. De scores uit het LVS vormen meestal een bevestiging van de methodegebonden toetsing.

3.2 Samenstelling van het leerlingvolgsysteem.

Bovenstaande betekent dat de school het volgen van de kinderen via het onderwijs in de klas benadrukt. Daarnaast wordt het leerlingvolgsysteem gebruikt, dat de volgende mogelijkheden biedt:

- kwaliteit van het gegeven onderwijs vaststellen.
- nagaan of de gestelde doelen zijn bereikt. (op individueel-, groeps- en schoolniveau).
- bepalen hoe de afzonderlijke groepen zich verhouden tot andere groepen in Nederland.
- nagaan of door de groepen heen een opwaartse doorgaande lijn aanwezig is.
- het opstellen van groepsorganisatieplannen.
- eventueel opstellen van een individueel handelingsplan, groepsplanbaan of groepsplandeel in het groepsorganisatieplan.
- nagaan of methoderesultaten en het LVS overeenkomen.
- gegevens om externen vlot in te lichten over individuele leerlingen.
- mogelijkheid om ouders in te lichten.
- de ontwikkeling van de individuele leerlingen volgen.
- verantwoording naar externen.

We beschouwen het LVS m.n. als een kwaliteitsinstrument, een veranderbron.

Vanaf schooljaar 2013-2014 worden de LVS-toetsen vanaf groep 3 voor de derde keer vervangen. Op deze manier blijven we met de nieuwste toetsen werken.

In het schooljaar 2014-2015 is de Cito-eindtoets afgenomen, we beraden ons nog welke eindtoets in het schooljaar 2015-2016 zal worden afgenomen.

Ons leerlingvolgsysteem bestaat uit de volgende materialen:

Vakgebied	LVS Cito	Groep + afdeling
Rekenen	Cito Rekenen voor kleuters	Groep 1 en 2 Januari en juni Gr 1 (leerling is tenminste 3 mnd. op school).
	Cito Rekenen en wiskunde	Groep 3 t/m 8 Januari en juni Groep 8: januari
Taal/lezen	Cito Taal voor kleuters	Groep 1 en 2 Januari en juni Gr 1 (leerling is tenminste 3 mnd. op school).
Technisch lezen	Cito DMT	Groep 3 t/m 7 januari en juni

		Groep 8 januari Leerlingen met III, IV of V score uit groep 4 t/m 7 in november en april, groep 8 in november.
	AVI AVI plus	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 en Avi plus IIn januari Leerlingen die niet op het gewenste niveau scoren uit groep 4 t/m 7 in november en april, groep 8 in november.
Begrijpend lezen	Cito Begrijpend lezen	Groep 3: juni Groep 4 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
Studievaardigheden	Cito Studievaardigheden	Groep 7 juni Groep 8 januari
Spelling	Cito Spelling	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
Woordenschat	Cito Woordenschat	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
Sociale- en emotionele ontwikkeling	ZIEN (Parnassys)	Groep 1 t/m 8 Oktober en maart
Eindtoets	Cito eindtoets	April groep 8

Op de peuterspeelzaal/ kinderopvang worden Cito Taal voor peuters en Rekenen voor peuters afgenomen. De toetsen P1 en P2 worden bij elke leerling afgenomen, P3 wordt alleen afgenomen als P2 onvoldoende was. Deze gegevens gaan mee naar onze school als ouders toestemming geven. Bij leerlingen in groep 1 waar nog geen peupertoeetsen zijn afgenomen, neemt de groepsleerkracht deze alsnog af binnen de eerste vier weken dat het kind op school is. Hiervoor worden de toetsen van de peuterspeelzaal geleend. Voor de afnamemomenten van onze toetsen zie onze toetskalender (Opgeslagen in IB map - toetskalender). We werken volgens het toetsbeleid van Comperio (Opgeslagen in IB map – toetsbeleid).

3.3 Afname van het leerlingvolgsysteem.

Midden groep 1, (kinderen die voor 1 oktober geboren zijn), eind groep 1 (kinderen die voor 1 januari geboren zijn), midden groep 2 en eind groep 2 wordt de toets Taal voor kleuters (t.b.v. het leesonderwijs in groep 3) en de toets Rekenen voor kleuters (t.b.v. het rekenonderwijs in groep 3) afgenomen door de groepsleerkracht.

Vanaf groep 3 worden de midden en eindtoetsen afgenomen.

We maken bij de LVS afname gebruik van het volgende stappenplan:

1. De toetsen worden afgenomen in de maand zoals aangegeven in de handleiding van Cito en deze worden verwerkt in de toetskalender. Elke leerkracht heeft een actuele toetskalender in de groepsmap.
2. De groepsleerkrachten zorgen dat ze de handleiding voor het afnemen van de toets hebben gelezen.

3. De toets wordt afgenomen zoals staat in de handleiding van de desbetreffende toets en volgens het toetsbeleid van Comperio.
4. Tijdens het maken van de toetsen zitten de kinderen apart.
5. De LVS toetsen mogen niet worden voorgelezen. Behalve voor groep 3: Rekenen-Wiskunde en Woordenschat en voor groep 4 Woordenschat en de toets Rekenen-Wiskunde E4 mag worden voorgelezen. Bij begrijpend lezen, spelling en woordenschat mogen de instructies wel voorgelezen worden, maar de woorden en teksten niet. Kinderen met dyslexie mogen de toetsen digitaal maken of gebruiken de vergrote versie.
6. De groepsleerkrachten nemen zelf de toetsen af, corrigeren en noteren de scores.
7. De resultaten worden door de leerkrachten ingevoerd in de computer.
8. De groepsleerkrachten analyseren de resultaten, mede aan de hand van de methode gebonden toetsen en de didactische groepsoverzichten van een aantal vakken. De intern begeleider en de schoolleider bestuderen de groepsoverzichten ook. Daarbij wordt naar de actuele stand gekeken, maar wordt ook nadrukkelijk gelet op de voorafgaande afnamen.
9. De schoolleider en de intern begeleider maken daarna een analyse. Onze ambitie voor LVS Cito is dat 45% van de leerlingen een I/II score behalen, 50 % op DMT. Hiervoor hanteren we de streefscores uit het Comperio Kompas.
10. De groepsoverzichten/analyses worden in de groepsbespreking met de IB-er besproken.
11. De groepsanalyses worden verwerkt in de groepsplannen: lezen (DMT, AVI, begrijpend lezen, woordenschat) en rekenen (rekenen en hoofdrekenen). Alle groepsplannen zijn te vinden op data.
12. De evaluaties van de LVS toetsen in combinatie met de methode gebonden toetsen worden geanalyseerd in het Comperio Kompas. De leerkrachten evalueren de eigen groepen in het tabblad groepsoverzichten op de volgende punten: groepsoverzichten vergelijken, inhoudelijke analyse, aanbevelingen en van groepsanalyse naar individuele analyse.
De directeur, IB-er en rekencoördinator zijn verantwoordelijk voor de trends. Er wordt geanalyseerd op trends, analyse, conclusie en actie. Deze punten worden in de onderwijsevaluatie besproken met het team en worden de actiepunten gezamenlijk vastgesteld. De schoolleider en de IB-er zijn verantwoordelijk voor aansturing van de uitvoering daarvan.
13. De gegevens van leerlingen worden in hun eigen dossier en digitaal opgeslagen.
14. De gegevens van elke leerling worden toegelicht bij de overgang naar een volgende leerkracht.
15. Individuele overzichten worden gebruikt bij de correspondentie met instanties buiten de school en indien noodzakelijk, bij de interne leerlingenbesprekingen.
16. Materialen, uitdraaiën, groepsoverzichten en individuele profielen worden bewaard in een afsluitbare kast.

4. Methodegebruik en zorg.

4.1 Zorg in de onderbouw.

Het voornaamste uitgangspunt in de kleutergroep is, dat kinderen zich kunnen ontwikkelen in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Dat er een goede relatie is tussen de kinderen onderling en met de leerkracht. We proberen zoveel mogelijk een uitdagende en stimulerende omgeving te creëren. We kijken naar de ontwikkeling van het kind en er is veel ruimte voor eigen initiatief.

In de groepen 1 en 2 wordt thematisch gewerkt. Er wordt gewerkt met de methode Kleuterplein: voorbereidend rekenen en voorbereidend lezen. Daarnaast worden de methoden Fonemisch bewustzijn en Gecijferd bewustzijn structureel ingezet. In de jaarplanning worden alle thema's en lessen weggezet. Voor het werken met Kleuterplein hebben we een aantal afspraken vastgelegd. (Jaarplanning en afspraken Kleuterplein staan opgeslagen in map 'team allerlei'- kleuters)

De leerkracht observeert de kinderen en volgt de ontwikkeling aan de hand van de drie observatieformulieren van Kleuterplein. Deze zijn gericht op taal en lezen (woordenschat, beginnende geletterdheid), rekenen en motoriek. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt de Kleuterobservatielijst van Cito gebruikt.

Het ene kind ontwikkelt zich sneller dan het andere kind. De leerkracht observeert en kijkt naar de ontwikkeling en geeft datgene wat er op dat moment nodig is, zolang het kind zich er prettig bij voelt.

De kinderen worden, indien noodzakelijk, door de leerkracht een paar keer per week binnen de groep apart genomen om ze nog extra ondersteuning te geven op het gebied van spraak / woordenschat, motorische oefeningen te doen, ontwikkelingsmaterialen te oefenen, begrippen op het gebied van taal en inzicht te stimuleren. Ook worden er taalgroepjes en kleine rekenkringen georganiseerd voor extra ondersteuning.

In de kleuterbouw wordt gebruik gemaakt van het leesprotocol. Zie daarvoor hoofdstuk 4.1.

Voor de kinderen in groep 1 die zijn geboren in oktober, november en december wordt het protocol najaarskinderen ingevuld (uit het protocol 'doubleren en overslaan van een groep') als hulpmiddel om te bepalen of een kleuter doorstroomt of niet.

Deze gegevens worden genoteerd en besproken tijdens de groepsbespreking of leerlingbespreking. Het is niet alleen deze toets die bepaalt of kinderen doorgaan naar de volgende groep. Die beslissing wordt samen met de ouders (na een leerlingbespreking) rond de maand april genomen. Wanneer er twijfel is over het doorgaan naar groep 3 wordt met ouders uiteraard al veel eerder gesproken en eventueel het PAST ingeschakeld voor onafhankelijk advies.

4.2 Zorg in de vakgebieden.

Aanvankelijk lezen

Voor het aanleren van het lezen wordt Veilig Leren Lezen gebruikt. De resultaten van de toetsen worden met behulp van het registratiesysteem vastgelegd. Eventuele problemen worden besproken in een groepsbespreking of zorgvergadering.

In schooljaar 2013-2014 hebben we onder begeleiding van onderwijsbegeleider Wiebren de Jong afspraken opgesteld met betrekking tot het technisch lezen. Volgens deze afspraken wordt er door de hele school gewerkt. (Opgeslagen in team allerlei – technisch lezen en woordenschat)

Begrijpend lezen

Op O.B.S. de Riemsloot gebruiken we de methode Tekstverwerken. Als aanvulling hebben we Nieuwsbegrip en de Cito hulpboeken begrijpend lezen.

De methode toets heeft zes keer per jaar een bloktoets en na twee blokken een toets uit het toetsboekje. (drie toetsen) Naast deze methodegebonden toets, nemen we één of twee keer per jaar (januari gr. 4 t/m 7 -juni, juni gr. 3 en 4, januari gr. 8) een methode onafhankelijke toets af (Cito begrijpend lezen). De resultaten van de methode onafhankelijke toetsen worden opgeslagen in het computerprogramma van Cito.

Sinds enkele jaren stellen we voor (begrijpend) lezen een groepsorganisatieplan op. Dit groepsorganisatieplan wordt opgesteld en uitgevoerd door de groepsleerkracht. Hierdoor worden de individuele onderwijsbehoeften van de kinderen en het daarop afgestemde leerkrachtgedrag goed zichtbaar. Deze documenten worden geëvalueerd met de IB-er.

Schrijven

We volgen vanaf groep 1 de methode Pennenstreken. Vanaf groep 6 is dat Schrijven in de Basisschool. Voor elk jaar is een aantal schrijfboekjes beschikbaar. Mocht tijdens de schrijfles blijken dat er leerlingen zijn die er veel moeite mee hebben, dan worden aan deze leerlingen, in overleg met de IB-er, extra motorische oefeningen aangereikt. Mocht dit nog niet voldoende helpen dan kan in overleg met ouders hulp van buitenaf worden ingeroepen.

Taal

O.B.S. de Riemsloot gebruikt voor taal de methode 'Taal op Maat'. Deze methode heeft voor ieder leerjaar 8 thema's van vier weken. Per thema worden 20 lessen aangeboden. De 17^e les van elk blok is een toetsmoment. Verdeeld over het jaar is er viermaal een 'projectweek'. (Info uit nieuwe methode toevoegen. Ook voor spelling.) In schooljaar 2013-2014 hebben we onder begeleiding van onderwijsbegeleider Wiebren de Jong afspraken opgesteld met betrekking tot de woordenschat. Volgens deze afspraken wordt er door de hele school gewerkt.

Spelling

Spelling is geïntegreerd in de methode Taal op Maat.

De methode geeft aan wat er per blok wordt behandeld. De spellingscategorieën staan vermeld in de handleiding. De inoefening vindt op school plaats. Het spellingsprobleem wordt centraal aangeboden, en op verschillende manieren verwerkt. De kinderen doen er in het werkboek oefeningen mee en er wordt op de computer geoefend. Kinderen oefenen vanaf groep 4 spellingafspraken als huiswerk. Hierover wordt een dictee afgenomen.

Ieder blok is er een controle dictee dat bestaat uit een woorddictee en een zinsdictee. De gegevens hiervan worden geregistreerd met behulp van de registratiebladen. Ook worden de toetsen geanalyseerd, zodat de leerkracht weet op welke spellingscategorieën de leerling uitvalt. Eventuele problemen worden besproken in de groepsbesprekingen.

Twee maal per jaar wordt er de methode onafhankelijke toets Cito spellen afgenomen. De resultaten hiervan worden ingevoerd in het Cito LOVS computersysteem. Voor leerlingen met een score onder het gemiddelde wordt een foutenanalyse opgesteld. Daarop wordt het onderwijsaanbod afgestemd.

Rekenen/Wiskunde

Wij gebruiken de nieuwste versie Wereld in Getallen. De methode geeft duidelijk aan wat er per jaar beheerst moet worden. Iedere 3 of 4 weken is er een methodetoets. Naar aanleiding van die toets kan bekeken worden wat eventueel herhaald of extra geoefend moet worden en wat er aan extra verdiepingsstof gemaakt kan worden in de 4^e of de 5^e week. Binnen Wereld in getallen is in elk blok verbredings-, verdiepings- en verrijkingsmateriaal aanwezig. De toetsresultaten worden ingevoerd in de registratieformulieren die als basis dienen voor het groepsorganisatieplan rekenen. Na elke bloktoets wordt er een tussenevaluatie in het groepsorganisatieplan gemaakt. Mogelijke problemen worden besproken met de IB-er.

Twee maal per jaar (jan-juni) worden niet-methode gebonden toetsen afgenomen, namelijk Cito rekenen en wiskunde. De resultaten hiervan worden ingevoerd in het Cito LOVS computersysteem.

5. Het leesprotocol

5.1 Leesprotocol kleutergroepen.

Om potentiële risicolezers vroegtijdig te kunnen signaleren maken we gebruik van het leesprotocol van het Expertisecentrum (<http://www.expertisecentrumnederlands.nl/>). De daarin opgenomen afspraken focussen zich op de groepen 1 en 2 omdat we van vroegtijdige hulp meer resultaten verwachten. Per leerling wordt er een volglijst bijgehouden door de groepsleerkracht van groepen 1 en 2. Het LVS sluit hier op aan. In groep 3 wordt gewerkt met Veilig Leren Lezen. Hierdoor is een deel van het vroegere leesprotocol overbodig geworden. In de groepen 4 t/m 6 wordt gewerkt met Estafette en Connect Vloeiend Lezen en in groep 7 en 8 zonedig met Ralfi-lezen, zodat een doorgaande lijn is gewaarborgd.

Ons leesprotocol bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Info bij de instap in groep 1 over de spraakontwikkeling.
2. Woordenschattoets bij instap in groep 1.
3. Logopedische screening, gedurende groep 1.
4. Volgen van de spraaktaalontwikkeling, door de leerkracht- eind groep 1 na 7/8 maanden onderwijs.
5. Indicatielijst vroegtijdig opsporen van risicolezers - eind groep 1 na 7 of 8 maanden onderwijs in groep 1.
6. Cito 'Taal voor kleuters' eind groep 1 na 6 maanden onderwijs in groep 1.
7. Bijzonderheden observatielijsten Kleuterplein eind groep 1.
8. Indicatielijst vroegtijdig opsporen van risicolezers midden groep 2.
9. Afname van de Fonemische Analysetest in januari groep 2.
10. Cito 'Taal voor kleuters' midden groep 2.
11. Cito 'Taal voor kleuters' eind groep 2.
12. Indicatielijst vroegtijdig opsporen van risicolezers eind groep 2.

5.2 Dyslexieprotocol

De scholen in Oost - en Weststellingwerf gebruiken het Master Plan Dyslexie bij het signaleren van dyslectische kenmerken. Leerlingen worden in hun lees- en spellingontwikkeling gevolgd aan de hand van de hierboven genoemde observatielijsten en toetsen. Deze zijn opgenomen in de toetskalender van de school:

Groep 3

Herfst, winter, lente en zomersignalering volgens Veilig leren lezen.

DMT kaart 1 en 2 in januari

DMT kaart 1, 2 en 3 in juni

AVI-kaarten in januari en juni

Cito Spelling in januari en juni

Groepen 4 t/m 8

AVI en DMT in januari en juni; Leerlingen van groep 4 t/m 7 die niet op het gewenste niveau scoren bij Avi worden in november en april extra getoetst, groep 8 in november. Leerlingen van groep 4 t/m 7 die een III, IV of V scoren op DMT worden in november en april extra getoetst, groep 8 in november.

Cito Spelling in januari en juni

Een eenmalige V score op de leestoets DMT is geen aanleiding om een leerling al in het voortraject dyslexie te zetten. Wel is het aanleiding om een leerling extra te begeleiden. Deze begeleiding wordt vastgelegd in een groepsplan.

Bij een V- score op de leestoets DMT wordt de leerling met de IB-er, leerkracht en ouders besproken. Naast de V- score op DMT worden in dit gesprek ook de observatielijsten van de groepen 1-2 en de resultaten op de overige Cito-toetsen meegenomen. Indien uit deze informatie voldoende aanwijzingen komen voor de aanwezigheid van structurele leesproblemen, wordt besloten het kind in het voortraject dyslexie te plaatsen. Dit traject kan ook in gang worden gezet wanneer een leerling twee achtereenvolgende V- scores op de Cito-toets Spelling én twee IV scores op de leestoets DMT haalt.

Het voortraject dyslexie bestaat uit twee zorgperiodes (van ongeveer twaalf weken), waarin de leerling naast het reguliere lees- en spellingonderwijs extra begeleiding krijgt in technisch lezen en/of spelling. Deze extra begeleiding vindt plaats in kleine groepjes en zal worden vastgelegd in een groepsplanbaan.

Na iedere zorgperiode wordt de leestoets DMT en/of Cito Spelling opnieuw afgenomen. Wanneer blijkt dat de leerling drie opeenvolgende V- scores heeft, dan is het criterium van didactische resistentie aangetoond en stelt de IB-er het leesdossier samen en kunnen ouders hun kind aanmelden bij een bevoegd instituut.

Het leesdossier bestaat uit:

- Algemeen aanmeldformulier, per instituut verschillend
- Uitdraai grafieken Cito-toetsen
- Kopie groepsplanbanen

De ouders kunnen zich in samenwerking met school met dit leesdossier wenden tot een bevoegd instituut voor onderzoek naar dyslexie. Indien het leesdossier door de onderzoeker in orde wordt bevonden, wordt het onderzoek vergoed door de gemeente. Wordt door de onderzoeker na onderzoek ernstige enkelvoudige dyslexie vastgesteld dan zal hier vaak een behandeling uit voortvloeien. De behandeling zal dan worden vergoed door de gemeente.

6. De taken van de IB-er.

Op OBS de Riemsloot werken twee IB-ers. Met ingang van schooljaar 2012-2013 zijn dat: Janneke Schipper en Sientje Buiten. Janneke coördineert de zorg in de groepen 1 t/m 4 en Sientje coördineert de zorg in de groepen 5 t/m 8. Beiden zijn een dag in de week beschikbaar als IB-er en uitgeroosterd van lesgevende taken.

De taken zijn op te splitsen in een aantal onderdelen. De indeling en beschrijving zijn ontleend aan de voorbeeldfunctieomschrijving van LBib (Landelijke beroepsgroep interne begeleiding en het Landelijk Steunpunt ZAT).

De IB-er is actief op drie niveaus: de coördinatie van de gehele leerlingenzorg, het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten en het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op zorggebied heeft. Op elk van deze drie terreinen heeft de IB-er verschillende taken en activiteiten.

6.1 Coördinatie van de gehele leerlingenzorg

Ten eerste is er de coördinatie van de leerlingenzorg in de school.

Veelal zien we de leerkrachten hierin zelfstandig steeds meer taken vervullen. De IB-er coördineert en houdt overzicht. Hoewel de problematiek in de scholen de afgelopen jaren enorm is toegenomen mogen we constateren dat leerkrachten veel vaardiger zijn geworden in het omgaan met problemen, het signaleren, het omgaan met verschillen, het schrijven en uitvoeren van groepsorganisatieplannen enzovoort.

Zorg in de klas

De IB-er ondersteunt de leerkracht bij de zorg in de klas. Zowel voor de groep als voor de individuele leerling. Voorbeelden hiervan zijn:

- Didactisch en pedagogisch handelen;
- klassenmanagement;
- de ontwikkeling 'partnerschap' met ouders;
- het formuleren van onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van een leerling en handelingsvragen van de leerkracht;
- het werken met groepsorganisatieplannen (opstellen, uitvoeren en evalueren) en het omgaan met specifiek gedrag;
- het verwerken van adviezen van de hulpverlening in handelingsplannen;
- omgaan met professionals in de klas (zoals ambulante begeleider).

Zorg in de school

De leerkracht kan alleen dan voor elk kind een passend onderwijsaanbod realiseren, als er op schoolniveau voldoende ondersteuning is. De IB-er zorgt (samen met de directeur) voor het realiseren van een goede ondersteuningsstructuur. Voorbeelden hiervan zijn:

- het maken van een jaarplanner zorg en begeleiding, toets kalender en het actueel houden van het zorgplan;
- coördineren en begeleiden van de leerlingenbesprekingen, groepsbesprekingen + het samenstellen van agenda's voor de leerlingenbesprekingen/ zorgvergaderingen, inclusief verslaglegging en vastleggen van gemaakte afspraken;

- het uitvoeren van taken i.v.m. de leerlingvolgsysteemafname: coördineren van de afname, controleren, invoeren van gegevens, bijhouden mappen, gesprekken met de schoolleiding, enz.
- het aansturen van het proces van analyseren en waarderen van opbrengsten op leerling- groeps- en schoolniveau. (Comperio kompas vullen door directie, IB en leerkrachten), besprekingen liggen procedureel vast; planmatige uitvoering gemaakte afspraken worden aangestuurd en gevolgd;
- het bijhouden van leerling dossiers;
- het coördineren van de specifieke aanpak rond leerlingen (door RT, AB'er, logopedist, SMW, et cetera) op school;
- het benutten van de voorschoolse (zorg)informatie;
- zorg dragen voor een goede overdracht tussen toeleverende en afnemende collega's en een goede overdracht naar het VO (samen met de leerkracht van groep 8);
- inzicht in de sociale kaart;
- het organiseren van scholing over thema's als b.v. het omgaan met lastig gedrag en klassenmanagement; het zorgbeleid van de school (mee) formuleren;
- het omgaan met privacy gevoelige informatie;
- het bijhouden van allerlei ontwikkelingen en vakliteratuur en het actueel houden van de orthotheek;
- invullen van het DHH en aanmelden van leerlingen bij het Comperio College.

6.2 Begeleiden en coachen

Een volgend taakgebied is het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten. Probleem verkennende gesprekken, groepsbezoeken en het samen afstemmen van groeps- of leerling aanpak maken deel uit van dit gebied. Ook de coaching van leerkrachten, een stap verder dan begeleiden, heeft een plek gekregen in het takenpakket van de IB'er. Eén duidelijke visie op taakverdeling IB'er en directie, maar ook op coaching als interne begeleider is hierbij gewenst. (Coachingsprotocol opgeslagen in IBmap - coaching). Ook kan SVIB (school video interactie begeleiding) ingezet worden. Naast het begeleiden van individuele leerkrachten hebben IB-ers ook een teamgerichte taak. Het bespreken en analyseren van schooloverzichten bij toetsen, het signaleren van trends, groeps- en leerling besprekingen en intervisie vallen hieronder. Onder innoverende taken vallen beleid, schoolontwikkeling, visie en adviseren over nascholing.

- Het overdragen van kennis over leerlingenzorg aan collega's binnen de school en het begeleiden van nieuwe leerkrachten m.b.t. de zorg binnen de groep en registratie van toetsen;
- Het organiseren van collegiale consultatie
- Het ondersteunen van collega's bij het zoeken van specifiek lesmateriaal;
- Het coachen van collega's m.b.v. CLB (consultatieve leerling begeleiding);
- Het adviseren van collega's over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, didactische vragen, e.d. ;
- Het begeleiden en coachen van collega's bij het interpreteren van gegevens over de ontwikkeling van leerlingen, het opstellen en uitvoeren van groepsplannen/handelingsplannen en het bewaken van het vervolg daarop;

- Het begeleiden en coachen van collega's in het afnemen van diagnostische toetsen en het invullen van observatieformulieren;
- Het observeren van klassensituaties teneinde advies te geven aan de collega's voor aanpak van een leerling met een speciale onderwijsbehoefte;
- Het ondersteunen van collega's in de contacten met ouders/verzorgers van zorgleerlingen;
- Het coördineren en bijwonen van gesprekken van de leerkracht met orthopedagoog of psycholoog, en ouders.

6.3 Externe relaties

Tot slot is er het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op zorggebied heeft.

Wanneer de extra inspanningen door school en het zorgteam niet helpen is het tijd de vraag voor te leggen aan het bovenschoolse Past team of het MDO van het Past (Passend onderwijs in de Stellingwerven). Het Past team is een laagdrempelig overleg waar de school, ouders en leerlingen terecht kunnen met hun 'zorg' vragen.

Het MDO (multi disciplinair overleg) bekijkt de situatie grondig van drie kanten: de onderwijsbehoeften van het kind, de handelingsvragen van de school en eventueel ook de vragen van de ouders. Men inventariseert waar knelpunten zitten én wat goed gaat. Vervolgens formuleert men een aanpak, zoals aanvullend onderzoek doen, licht ambulante hulp bieden aan ouders of kind of een indicatie voor speciaal onderwijs of jeugdzorg voorbereiden.

De taak van de IB-er is om (samen met de directeur) ervoor te zorgen alle zorgmogelijkheden optimaal te benutten. Zodat er voor elk kind een passend aanbod is en de leerkracht ook in staat is elk kind passend onderwijs te bieden.

Wanneer de extra inspanningen door de school niet helpen, is het tijd de vraag voor te leggen aan het boven schoolse Past of MDO.

De taken van de IB-er hierbij:

- De voorbereiding en aanmelding van "zorg" vragen bij het Past of MDO (ouders informeren, toestemming regelen en alle relevante informatie verzamelen);
- het afnemen van toetsen en het doen van pedagogisch didactisch onderzoek van kinderen die aangemeld worden voor het MDO;
- de deelname aan de MDO-bespreking;
- een terugkoppeling naar de school van de MDO-adviezen;
- het richting geven bij de discussie welke kinderen wel/niet in de school kunnen worden opgevangen;
- het coördineren van de zorg rond leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte (extra ondersteuning vanuit het Past) en de zorg rond teruggeplaatste leerlingen uit het speciaal basisonderwijs;
- het eventueel verwijzen naar SBO of REC.

7. Groeps- en leerlingbesprekingen.

7.1 De groepsbesprekingen.

Samen met de groepsbesprekingen vormen de leerlingbesprekingen het hart van de zorgstructuur. Groepsbesprekingen vinden 4 keer per jaar plaats tussen groepsleerkracht en IB-er na elke zorgperiode. In de groepsbespreking wordt de afgelopen zorgperiode geëvalueerd aan de hand van de resultaten en evaluaties in de groepsorganisatieplannen, worden acties vastgesteld voor de komende zorgperiode en komen leerlingen aan bod die op basis van observaties en/of toetsresultaten opvallen. In de eerste groepsbespreking van het schooljaar is er specifiek aandacht voor hoe de leerkracht de klas in zijn geheel ervaart op zowel sociaal-emotioneel gebied als op het gebied van leerstof en resultaten. In de laatste groepsbespreking is er specifiek aandacht voor de overdracht naar de volgende groep.

7.2 De leerlingbesprekingen.

Tussen alle groepsbesprekingen in vindt er telkens ook een leerlingbespreking plaats in het cluster onderbouw en bovenbouw. Tijdens een leerlingbespreking wordt gekeken naar de didactische, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Centraal staat in de leerlingbesprekingen het elkaar op de hoogte houden van de vorderingen, de basis van de begeleidingsvraag van de leerkracht, de onderwijsbehoeften van de leerlingen te verhelderen en te kijken hoe de leerkracht in het GOP aan deze onderwijsbehoeften de komende periode tegemoet kan komen. De leerkrachten vullen de agenda die klaargezet wordt op de computer door de IB-er.

In de leerlingbespreking starten we gezamenlijk met twee probleemsituaties die we via de incidentmethode bespreken. De leerkrachten worden opgeroepen te reflecteren op zijn/haar eigen handelen naar het betrokken kind of bij zijn/haar werkprobleem en er wordt samen gezocht naar oplossingen die wenselijk en haalbaar zijn voor deze leerkracht en voor dit kind. Hierbij moet de IB-er erop toezien dat de leerkracht eigenaar blijft van het 'werkprobleem'. Daarna gaan we uiteen in de clusters om de leerlingen die op de agenda zijn gezet kort te bespreken.

De IB-er leidt de leerlingbesprekingen en maakt kort en bondig een verslag van de gemaakte conclusies, besluiten en afspraken. Als er extern stappen gezet gaan worden, coördineert en bewaakt de IB-er deze stappen. De leerkracht participeert actief in de leerlingbespreking als ervaringsdeskundige en uitvoerder van de begeleiding van het kind.

In de leerlingbespreking komen aan de hand van de begeleidingsvraag of vragen van de leerkracht (en eventueel vragen van de ouders) grofweg de volgende stappen en beslismomenten aan de orde (ELB gesprek - effectieve leerlingbegeleiding):

- Wat zijn de algemene en specifieke onderwijsbehoeften van het kind? De leerkracht krijgt de gelegenheid het zorgkind nader toe te lichten. De leerkracht formuleert een duidelijke vraag.
- Er worden informatieve vragen gesteld om het beeld (de hulpvraag) van het kind/de leerkracht scherper te krijgen, m.a.w. er worden nog geen suggesties gegeven.
- Er worden suggesties bedacht m.b.t. het aangedragen probleem en leerkrachten krijgen de gelegenheid suggestie(s) te noemen, waarbij de praktische uitvoerbaarheid een belangrijk onderdeel vormt. Te denken valt o.a.; Hoe kan aan deze onderwijsbehoeften in het GOP tegemoetgekomen worden?
- De leerkracht reageert op de gegeven suggesties: wat lijkt bruikbaar?
Als deze aanpak niet binnen een GOP gespecificeerd kan worden, dan kan in het leerlingbespreking het besluit genomen worden om een IHP op te stellen.

- Heeft de leerkracht begeleiding van de IB-er nodig bij het opstellen en/of uitvoeren van het GOP of IHP?
- De leerkracht maakt in dezelfde week, mogelijk m.b.v. de suggesties en eventueel met hulp van de IB-er, aanpassingen in het GOP of een IHP.
- Als de onderwijsbehoeften van het kind onduidelijk blijven en school niet in staat is om deze behoeften te onderzoeken kan (na toestemming ouders) op basis van een duidelijke onderzoeksvraag advies gevraagd worden aan het PAST.
- Als de onderwijsbehoeften van het kind duidelijk zijn, maar leerkracht en IB-er niet weten hoe zij aan deze behoeften in het GOP (of in het IHP) tegemoet kunnen komen, kan (na toestemming van de ouders) advies gevraagd worden aan het PAST.
- Als na herhaalde (gedocumenteerde) inspanningen blijkt dat de school niet in staat is om aan de onderwijsbehoeften van het kind tegemoet te komen, kunnen (na toestemming van de ouders) de mogelijkheden onderzocht worden om het kind te verwijzen naar een andere basisschool, naar een school voor speciaal basisonderwijs (via het MDO) of naar een school voor speciaal onderwijs verbonden aan een REC (via het MDO en commissie van indicatiestelling).

7.3 Criteria voor aanmelden voor de leerlingbespreking.

Het eerste criterium om een kind aan te melden voor de leerlingbespreking ligt opgesloten in de verantwoordelijkheid van de leerkracht. Leerkrachten zijn professionals en ze weten heel goed tot hoever ze door kunnen werken met kinderen. Ze weten dus ook goed wanneer ze de verantwoordelijkheid over de ontwikkeling van een kind moeten delen met collega's, wanneer er advies nodig is en wanneer nieuwe impulsen nodig zijn. Dat betekent dat de individuele leerkrachten hulp zoeken bij hun collega's zodra ze zich zorgen maken over de kinderen in de eigen groep. Het delen van zorg betekent niet dat een kind pas ingebracht wordt als er grote problemen zijn, achterstanden van meer dan een jaar of als een kind al maanden IV of V scores heeft. Integendeel, de kracht van een leerkracht en van de school is: dat kinderen vroegtijdig worden gesignaleerd, verantwoordelijkheid wordt gedeeld en gezamenlijk gestreefd wordt naar m.n. preventieve maatregelen.

Ook moeten alle leerlingen aangemeld worden die al in de zorg zitten, dus leerlingen uit de benedengemiddelde groep van het groepsorganisatieplan. Zij haalden tijdens de LVS-afnames een IV of V score. Telkens wordt gekeken of de leerlingen nog voldoende vorderingen maken. Is er geen of nauwelijks progressie, dan volgt aanmelding bij het PAST.

8. Betrokkenheid van ouders.

Ouderbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun eigen kind, thuis en op school. Dit is iets anders dan ouderparticipatie, waarbij het gaat om de actieve deelname van ouders aan activiteiten op school. Het doel van de betrokkenheid van ouders is om het welzijn, de werkhouding, de motivatie, het sociaal-emotioneel functioneren en de leerprestaties van de leerlingen te verbeteren. Hiervoor is een constructieve samenwerking en een positieve en respectvolle relatie tussen ouders en school nodig. Dit zal ontstaan doordat ouders en leerkrachten weten welke verwachtingen zij van elkaar en van zichzelf mogen hebben binnen de samenwerking. Door de goede samenwerking tussen school en ouders, zal er eenduidigheid gewerkt worden en een bundeling van krachten ontstaan, wat tot een effectieve aanpak leidt.

8.1 Het aanmeldingsgesprek.

Minimaal 2 maanden voordat de leerling 4 jaar wordt, vindt het aanmeldingsgesprek plaats. (Bij uitzondering minimaal 1 week voor de 4^e verjaardag.) Voor dit gesprek worden beide ouders uitgenodigd op een gepland moment. Gedurende het gesprek geeft de directeur informatie over de visie van de school, de organisatie en over de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs. Ook wordt de visie op ouderbetrokkenheid besproken. De ouders geven informatie over hun kind en motiveren hun keuze voor de school. Daarnaast geeft de directeur een rondleiding door de school, waarbij er kennis wordt gemaakt met diverse teamleden.

De leerkrachten van groep 1-2 bepalen in welke groep de nieuwe leerling komt en nemen contact op met de ouders over het meedraaien van 5 ochtenden voordat de leerling 4 jaar wordt.

8.2 De informatieavond.

Aan het begin van het schooljaar is er een informatieavond voor ouders. Tijdens deze avond informeren de leerkrachten de ouders over praktische zaken in de klas.

8.3 Contactavonden.

In de tweede maand van het nieuwe schooljaar houden de groepsleerkrachten een contactavond op inschrijving. De ouders kunnen zich voor deze gesprekken inschrijven op een intekenlijst op school of door een mailtje te sturen. Wanneer ouders zich niet zelf hebben ingeschreven en de leerkracht vindt het toch nodig ze te spreken, dan nodigt de groepsleerkracht deze ouders uit. Gedurende het gesprek wordt er informatie uitgewisseld over het kind, de school- en thuissituatie en hoe het kind de groep en leerkracht ervaart. Ook na de derde zorgperiode is er een contactavond op inschrijving.

Aan het eind van zorgperiode 2 en aan het eind van zorgperiode 4 houden groepsleerkrachten voortgangsgesprekken met de ouders van alle leerlingen in hun groep. Hiervoor worden dus alle ouders uitgenodigd. Gedurende het gesprek wordt er informatie uitgewisseld over de ontwikkeling van de leerling in alle leerstofgebieden adhv gestelde

doelen, maar ook sociaal-emotioneel. De onderwijsbehoeften worden door ouders en leerkracht besproken.

Contactavonden worden gehouden als 10-minuten-gesprekken, maar soms wordt er meer tijd voor een gesprek uitgeroosterd.

Voor de informatieverstrekking aan gescheiden ouders heeft Comperio een protocol opgesteld.

8.4 Gesprekken over leerlingen met extra onderwijsbehoeften.

Soms is het nodig om tussentijds een gesprek tussen leerkracht en ouders te hebben. Het initiatief voor deze gesprekken kan bij de groepsleerkracht of bij de ouders liggen.

Gedurende het gesprek wordt er informatie uitgewisseld over ontwikkeling van de leerling in het kader van de gestelde doelen of over de bepaalde gebeurtenissen thuis of op school. De onderwijsbehoeften worden door ouders en leerkracht besproken, waarna eventueel gezamenlijk nieuwe doelen worden opgesteld. Er worden afspraken gemaakt op welke manier school of thuis de gebeurtenissen thuis of op school kunnen beïnvloeden.

In principe worden alle gesprekken met ouders over de ontwikkeling van hun kind met de groepsleerkracht gehouden. Wanneer ouders en de groepsleerkracht verschillende ideeën hebben over de aard, verklaring en aanpak van de situatie rondom een leerling kan de hulp van IB-er of directeur ingeroepen worden. Zij kunnen dan helpen bij de voorbereiding van het gesprek. Ook kan er voor gekozen worden dat IB-er of directeur tijdens het gesprek aanwezig zal zijn. De leerkracht en beide ouders voeren het gesprek, terwijl IB-er of directeur eventueel aanvullingen geeft.

Wanneer er gesprekken zijn met specialisten (ambulant begeleiders, onderzoekers, behandelaars etc.) en ouders is het meest wenselijk dat IB-er én leerkracht hierbij aanwezig zijn. Soms is het qua planning niet mogelijk dat beiden aanwezig zijn, in dat geval is er tenminste één van beiden aanwezig. Tijdens het gesprek wordt er informatie uitgewisseld rondom het traject waarin de leerling zit.

8.5 Rapportagesysteem.

De kinderen in groep 2 t/m 8 krijgen 2x per jaar een rapport mee. Groep 1 krijgt aan het eind van het schooljaar een rapport mee (bij overgang naar groep 2). In dit rapport worden de beoordelingen voor de vakgebieden en werkhouding en de methode onafhankelijke toetsen vermeld.

Voor de methode gebonden toetsen wordt er gebruik gemaakt van een vijf punt schaal. (O = onvoldoende M= matig V= voldoende RV= ruim voldoende en G= goed). Deze letters relateren aan het gemiddelde cijfer van de methode gebonden toetsen. Daarnaast wordt er in het rapport onderscheid gemaakt tussen de kennis van de stof en de mate waarin de leerling begeleiding nodig heeft tijdens de te maken taak.

Voor de methode onafhankelijke toetsen wordt gebruik gemaakt van de Cito- toetsen. Hier wordt uitgegaan van een vijf punt schaal. (V, IV, III, II, I)

Het rapport is een losbladig systeem, zodat het rapport gemakkelijk aangepast kan worden wanneer er veranderingen plaatsvinden zoals bv. in het gebruik van een methode. De rapporten worden door de groepsleerkracht ingevuld en ondertekend. Het rapport wordt meegegeven aan de leerling en wordt tijdens een 10-minuten gesprek besproken met de

ouders. De ouders ondertekenen het rapport, en geven het rapport zo spoedig mogelijk weer mee naar school.

9. Groepsorganisatieplannen en individuele handelingsplannen

9.1 Groepsorganisatieplannen (GOP).

Op school wordt er gewerkt met groepsorganisatieplannen (GOP). Deze plannen worden gebruikt om alle zorg in de groep per vakgebied duidelijk op papier te krijgen. Dit betreft dan de zorg voor alle kinderen. Met deze plannen proberen wij ons onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op het individuele kind.

De school werkt in twee cycli. Voor iedere cyclus wordt voor technisch of begrijpend lezen en rekenen één GOP gemaakt. Iedere cyclus duurt 20 weken, na 10 weken is er een tussenevaluatie. Tussen iedere cyclus zit tijd om het GOP af te ronden en om het nieuwe GOP op te starten. Dit gebeurt onder begeleiding van de IB-er.

Een GOP omvat het geheel voor een bepaalde periode schriftelijk vastgelegde aanwijzingen en richtlijnen voor het onderwijs aan een groep kinderen, op basis van informatie over de onderwijsbehoeften van de kinderen, waarmee de leerkracht bepaalde leer- en opvoedingsdoelen binnen een zeker tijdsbestek wil realiseren. Het GOP bestrijkt ongeveer 10 weken en bevat concrete en praktische aanwijzingen hoe de leerkracht de komende periode in zijn/haar groep omgaat met de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen.

Groepsorganisatieplannen kunnen de volgende functies vervullen:

- afstemming van het onderwijs op de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen;
- overdracht en communicatie van wie, wat, wanneer doet;
- verantwoording afleggen van wat gedaan is en met welk resultaat;
- reflectie op het eigen aanbod en handelen in de groep en op het aanbod in de school.

In het didactisch groepsoverzicht staan de didactische onderwijsbehoeften van de leerlingen centraal. Het didactische groepsoverzicht wordt per vakgebied opgesteld (rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen). Het didactisch groepsoverzicht vormt samen met het GOP één document.

Een GOP wordt door de leerkracht opgesteld, hierbij kan de leerkracht ondersteuning vragen bij de IB-er.

In een GOP staan altijd doelen beschreven voor de komende periode van de hele groep, van sub-groepjes en/of van individuele kinderen. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de onderwijsbehoeften van de kinderen. Aan de hand van de leerlijn van het vakgebied behorende bij de methode worden de doelen gesteld. Tevens wordt er zoveel mogelijk gekeken naar de cruciale leermomenten die de komende periode aan bod komen. De leerkracht bekijkt wat de kinderen (extra) nodig hebben om deze cruciale leermomenten (drempels in het leerproces) te passeren.

Voor een GOP gelden een aantal afspraken:

- Elke leerkracht vult hetzelfde format in en slaat zijn GOPs op in de afgesproken map.
- Aan het begin van een periode wordt een nieuw GOP geschreven, na de tussenevaluatie of tijdens de periode wordt het bestaande GOP aangescherpt.
- Bij de aanleiding tot actie wordt beschreven wat het niveau van de groep en/of leerling is, op een manier dat een andere leerkracht ermee uit de voeten kan.
- De doelen worden zo concreet mogelijk op papier gezet, dus niet 'toetsen goed' of 'niveau verhogen' (SMARTI)
- Bij 'instructie' wordt zo duidelijk mogelijk aangegeven wie, waar, wanneer, hoelang er aan het onderdeel gewerkt wordt.
- Onder taak wordt precies beschreven welke materialen gebruikt gaan worden.

- Bij evaluatie wordt genoteerd wanneer de evaluatie plaats vindt. Voor rekenen is dit na elke bloktoets en na de Cito toetsing. Voor lezen is dit na elke 10 weken.
- De evaluatie zelf wordt onder het GOP gemaakt voor de gemiddelde en bovengemiddelde groep leerlingen. Bij kinderen met een groepsplanbaan wordt de evaluatie onder de baan gemaakt.
- Het GOP worden ingeleverd bij de IB-er. Ook komt er een GOP in de groepsmap.
- Voor de volgende onderdelen wordt een GOP gemaakt:
Groep 2: Beginnende geletterdheid en beginnende gecijferdheid.
Groep 3: Lezen en rekenen.
Groep 4: Technisch lezen en rekenen.
Groep 5 t/m 8: Rekenen en (begrijpend) lezen.
- De leerkracht zorgt ervoor dat het een werkbaar plan is, dat bij de leerkracht past en aansluit bij zijn/haar manier van werken.
- Ieder GOP wordt op tijd geëvalueerd. Er wordt dan beschreven of het plan wel of niet geslaagd is. En hoe het komt dat het plan wel of niet geslaagd is. Het proces wordt dus beschreven. Naar aanleiding van deze evaluatie wordt een nieuw groepsplan geschreven.
- Een GOP is een plan voor de leerkracht zelf. Het wordt dus niet besproken met ouders of externen. Wel legt de leerkracht in de contactavond uit welke hulp er aan het desbetreffende kind geboden wordt. Is er voor de leerling een groepsplandeel gemaakt dan wordt de inhoud met de ouder(s) besproken.
- Aan het eind van het jaar wordt een GOP besproken tijdens de overgangsbesprekingen tussen de nieuwe en oude leerkracht van de groep. Ook tijdens die bespreking wordt er een aanzet gemaakt voor een nieuwe GOP voor het volgende schooljaar.

9.2 Individueel Handelingsplan (IHP) of een groepsplandeel.

Een IHP of groepsplandeel in het groepsplan is een op schrift gesteld rapport dat uitgaande van de hulpvraag van een kind richtlijnen bevat over de doelen, methoden en programma's van het aangepaste onderwijs aan dit kind en de tijdstippen waarop volgens de verwachtingen de doelen bereikt zullen worden. Een IHP of groepsplandeel wordt gebruikt voor het geven van extra begeleiding over een periode van 10 weken.

Er worden een aantal stappen doorlopen wanneer een leerling een IHP of groepsplandeel krijgt.

1. Kinderen, bij wie gesignaleerd wordt dat het leerproces stagneert, ontvangen extra hulp op basis van de door de leerkracht gemaakte foutenanalyse en evaluatie onder het GOP lezen en rekenen a.d.h.v. schriftelijk werk en methodegebonden toetsen. Aan deze kinderen wordt hulp geboden doormiddel van pre-teaching, verlengde instructie en eventueel extra materiaal (oefenen, boekjes, computer, aansluitend bij methodische lijn). Als een kind op meerdere onderdelen uitvalt, geeft de leerkracht voor één onderdeel expliciet verlengde instructie. Er wordt gekozen voor het zwaarste probleem. Tellen de onderdelen volgens de leerkracht allemaal erg zwaar, dan neemt de leerkracht contact op met de IB-er. Het kind wordt dan ingebracht bij een leerlingbespreking of er wordt een coachings-gesprek (ELB gesprek) gehouden.
2. Voorwaarden voor een goed handelingsplan of groepsplandeel.
 - Er wordt een duidelijke beginsituatie beschreven. In die beginsituatie zijn alle aspecten van het 'probleem' belicht. In de beginsituatie maakt de leerkracht duidelijk wat het probleem is.
 - In een IHP of groepsplandeel worden SMARTI-doelen gesteld. SMARTI staat voor:

Specifiek; het doel wordt duidelijk en concreet omschreven. Het moet een waarneembare actie, gedrag of resultaat zijn. Naarmate de doelstelling preciezer geformuleerd is, wordt het makkelijker er invulling aan te geven.

Meetbaar; hoeveel gaan we doen? Hoe kunnen we dat meten? Er is een systeem, methode of procedure om te bepalen in welke mate het doel op een bepaald moment bereikt is.

Acceptabel; de leerkracht zorgt dat hij/zij zelf achter het doel staat en het accepteert. De doelstelling moet positief geformuleerd zijn. Staat de leerkracht zelf niet achter het doel, dan is het ook niet uitvoerbaar.

Realistisch; is het doel haalbaar? Is het een uitvoerbaar plan? Dit is belangrijk, want een onbereikbaar doel motiveert niet.

Tijdgebonden; een handelingsplan heeft een duidelijke start en einddatum.

Inspirerend- Willen leerkracht, leerling en ouders er voor gaan.

Een SMARTI-doelstelling is richtinggevend, het geeft aan wat je wilt bereiken. Er wordt aangegeven welke resultaten behaald moeten worden en wanneer deze moeten worden bereikt. Door een doelstelling SMARTI te formuleren, is de kans groter dat de hulp in de praktijk wordt uitgevoerd en het doel behaald wordt.

In het IHP of groepsplandeel wordt duidelijk omschreven welke stof wordt aangeboden, hoe de stof wordt aangeboden en met welke hulpmiddelen, wie de hulp aanbiedt en wanneer de hulp wordt aangeboden. Een invalkracht moet ook met het plan kunnen werken.

Het plan wordt besproken met de ouders.

3. Na 10 weken volgt de evaluatie. De leerkracht zorgt er zelf voor dat het IHP / groepsplandeel op tijd wordt geëvalueerd. Tijdens de evaluatie wordt er gekeken of het doel wel of niet behaald is. Hoe komt het dat het doel wel of niet behaald is (het proces wordt beschreven)? Ook vult de leerkracht de belemmerende en faciliterende factoren in. Er wordt dan besloten hoe er verder wordt gegaan met het betreffende kind. In de groepsbespreking worden de GOPs en met name de leerlingen uit de groepsplanbanen met de IB-er besproken.

Het IHP of groepsplandeel kan afgesloten worden, verlengd worden (er moeten dan wel nieuwe doelen worden geformuleerd), of er kan een vraag aan PAST gesteld worden. De evaluatie wordt met de ouders besproken.

In het kort:

- Het IHP of groepsplandeel/baan wordt opgesteld door de leerkracht en daarna doorgenomen met de IB-er.
- Het plan wordt door de leerkracht besproken met de ouders. (IHPs worden ondertekend door de ouders)
- Een eventuele rol van de ouders staat duidelijk vermeld in het plan.
- Na ondertekening bewaart de leerkracht een kopie, IB-er ontvangt een kopie, het origineel gaat in het dossier.
- Leerkracht is verantwoordelijk voor evaluatie op juiste datum, volgens planning.
- Resultaten worden toegevoegd aan het IHP.
- Na evaluatie intern, wordt overlegd met de ouders.
- Afronding = doel gehaald, hulp stopt (voor dit onderdeel).
Voortzetting = nieuw plan, hulp wordt vervolgd, origineel in het dossier. Bewaking uitvoering ligt bij de IB-er.

Tot slot:

De rol van de IB-er is die van coach. Leerkrachten kunnen reflecteren op hun eigen handelen en weten waar hun grenzen liggen in het verlenen van zorg in de groep. Om een plan goed te kunnen uitvoeren moeten leerkrachten in staat zijn het werk van kinderen te analyseren en op basis van die analyse doelgerichte activiteiten aan bieden. Hierbij speelt het voeren van goed klassenmanagement een belangrijke, zo niet cruciale rol. Voorwaarden om verlengde instructie maximaal te kunnen geven moeten in alle groepen zijn

ingevuld. Dat betekent dat het zelfstandig werken goed gehanteerd moet worden. Dit betekent dat alle teamleden het werken met het directe instructiemodel beheersen en toepassen. Het zelfstandig werken wordt middels de “dobbelsteen zelfstandig werken” aangestuurd.

10. Ontwikkelingsperspectief (OPP).

10.1 Wet en regelgeving ontwikkelingsperspectief (OPP).

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften blijken de meeste vooruitgang te boeken als zij zo lang mogelijk bij het programma van hun basisgroep worden gehouden, zo nodig met geïntensiveerde oefening en instructie (convergente differentiatie). Dit streven wij als school ook na, maar toch zijn er leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften waarbij dit op termijn niet meer lukt.

De Wet Passend Onderwijs verplicht reguliere basisscholen om binnen 6 weken een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) op te stellen voor leerlingen die extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband ontvangen bovenop de basisondersteuning die school biedt. Voor andere leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan het ook nuttig zijn een OPP op te stellen.

Het ontwikkelingsperspectief heeft per 1 augustus 2014 het handelingsplan voor de LGF 'rugzak' vervangen. Volgens de wet moet het ontwikkelingsperspectief in ieder geval bevatten:

- De te verwachten uitstroombestemming van de leerling.
- De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling. De onderbouwing bevat tenminste een weergave van de samenhangende belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Het gaat hier om kindgebonden factoren en omgevingsfactoren die het onderwijsproces kunnen beïnvloeden en die (mede) bepalen of een leerling een bepaalde uitstroombestemming kan bereiken.
- De ondersteuning en begeleiding als handelingsgericht arrangement en, indien aan de orde, de afwijkingen van het onderwijsprogramma.
- De school dient tenminste één maal per schooljaar de voortgang en aanpak van de leerling met zijn/haar ouders te bespreken. Het overleg van de school met de ouders is op overeenstemming gericht

N.B. Door het aannemen van de motie Ypma komt er naar verwachting wettelijk instemmingsrecht op het handelingsdeel (ondersteuning en zorg) van het OPP. De precieze invulling van de motie is op het moment nog niet bekend.

Scholen van stichting Comperio maken gebruik van een OPP document ontwikkeld binnen Comperio. Het bestaat uit de verplichte onderdelen: een ontwikkelingsdeel, een planningsdeel en een evaluatiedeel. De verplichte uitstroombestemming is ook hierin opgenomen.

Het ontwikkelingsperspectief speelt een centrale rol in het cyclische proces van planmatig handelen. Gedurende het onderwijsleerproces wordt de ontwikkeling van de leerling nauwkeurig gevolgd. Minstens 1 maal per jaar wordt het ontwikkelingsperspectief met de ouders geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden, indien nodig, extra maatregelen getroffen om de leerling op de koers van de beoogde uitstroombestemming te houden of wordt het ontwikkelingsperspectief bijgesteld. School heeft de ruimte om de uitstroombestemming in het ontwikkelingsperspectief in de loop van de schoolperiode van de leerling te verfijnen. Naarmate de schoolloopbaan vordert en op basis van de voor leerlingen verplichte voortgangsregistratie meer gegevens beschikbaar komen over de ontwikkeling van de leerling, zal de keuze voor een uitstroombestemming en de afweging daarbij eenduidiger zijn.

10.2 Waarom werken met een OPP.

Werken met een OPP draagt bij aan het maken van een omslag van volgen naar plannen. Het is een bruikbaar instrument om de leerprestaties van de leerlingen te verhogen. Daarnaast draagt werken vanuit een OPP bij aan:

- voorkomen van 'onderpresteren';
- beter benutten van de mogelijkheden en talenten van leerlingen;
- doelgericht werken: leerkrachten hebben realistische verwachtingen van hun leerlingen, stimuleren cognitief presteren en realiseren hogere leeropbrengsten;
- een goede afstemming met ouders (en leerling) over de mogelijkheden van de leerling en over wat de school wil bereiken;
- een goede overgang naar het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Het plaatsen van een leerling in een OPP heeft consequenties voor de betreffende leerling (en leerkracht), die deels onomkeerbaar zijn.

Vaak stellen basisscholen de vraag vanaf welke (didactische) leeftijd men keuzes in doelen kan maken en dus voor een deel kan afwijken van het reguliere aanbod. Hierop is geen eenduidig antwoord mogelijk, maar wel een operationeel antwoord: eerst intensiveren en pas later, indien nodig, dispensereren. De school kiest daarom om eerst het basisaanbod te intensiveren. Denk aan meer instructie- en verwerkingstijd. Juist omdat de toekomstige ontwikkeling zo moeilijk te voorspellen is, is het belangrijk alle opties zoveel mogelijk open te houden. Pas als langdurige intensivering telkens onvoldoende resultaat heeft – in de regel is de leerling dan enkele leerjaren verder – breekt het moment aan dat doelen die niet essentieel zijn voor de uitstroombestemming vervallen (dispensereren), zodat de school alle leertijd kan besteden aan doelen die wel relevant zijn. Dit moet niet te vroeg besloten worden, want door te dispensereren worden hoge uitstroommogelijkheden definitief geblokkeerd. Het moet ook niet te laat, daar herhaaldelijk onvoldoende resultaat frustratie oplevert voor leerling en leerkracht. Het bepalen wanneer een uitstroombestemming echt definitief is kan per leerling verschillen. Voor sommige leerlingen al in groep 5, voor andere leerlingen pas in groep 7.

10.3 Het traject voorafgaand aan het opstellen van een ontwikkelperspectiefplan (OPP)

Het reguliere basisonderwijs stelt een OPP slechts voor een beperkt aantal leerlingen op. In de besluitvorming om een OPP voor een leerling op te stellen zijn drie situaties te onderscheiden:

1. Ouders melden een leerling aan bij school. In nauw overleg met ouders wordt extra ondersteuning bij het samenwerkingsverband aangevraagd b.v. omdat een leerling een lichamelijke, visuele, auditieve of verstandelijke beperking heeft.
2. Het lukt school aantoonbaar niet om binnen haar basisondersteuning tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van een leerling die al langere tijd op school verblijft. School vraagt extra ondersteuning van het zorgverband en deze wijst extra ondersteuning toe.
3. Gelet op de leerontwikkeling van een leerling besluit school voor één of meer vakgebieden een OPP op te stellen zonder extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband. School is dit qua regelgeving niet verplicht maar acht het gezien de leerontwikkeling nodig.

10.4 Betrekken van ouders en leerlingen bij het opstellen van het OPP.

Bij het opstellen van een OPP neemt de leerkracht samen met de interne begeleider een centrale positie in. Een goede samenwerking tussen school en ouders, het sociaal-

emotioneel functioneren, de werkhouding en de schoolprestaties van leerlingen hangen samen.

Het is daarom essentieel dat ouders betrokken worden bij het opstellen van het OPP want;

- Ouders hebben recht op informatie over waar de school naartoe werkt en wat de school aanbiedt om het OPP te realiseren.
- Ouders kunnen school relevante informatie bieden over welke factoren belemmerend en/of stimulerend werken op de ontwikkeling van hun kind.
- Ouders kunnen school in belangrijke mate ondersteunen bij het realiseren van het OPP.
- Minstens eenmaal per schooljaar worden voortgang en aanpak van de leerling besproken, waarbij de bespreking op overeenstemming is gericht. (ondertekening van het OPP is niet verplicht). Groei van de leerling in de afgelopen periode en wat deze groei betekent voor de uitstroombestemming kan (grafisch) aan ouders getoond worden. Ouders kunnen hierbij hun verwachtingen uitspreken en nagegaan wordt of deze overeenkomen met de verwachtingen van school. Er wordt gekeken of het aanbod de afgelopen periode tot ieders tevredenheid is geweest en vervolgens kunnen de aanpassingen in aanpak en de doelen voor de komende periode vastgelegd worden.

Onderdeel van het werken met een OPP is het regelmatig voeren van een leerlinggesprek. Dit is van belang want:

- De leerling kan relevante informatie geven voor de analyse van de situatie en het benoemen van zijn onderwijsbehoeften.
- De leerling voelt zich meer competent.
- Door het samen formuleren van doelen en het bedenken van een effectieve aanpak vergroot de motivatie van de leerling.
- Leerkracht en intern begeleider krijgen feedback van de leerling over welke aanpak wel of niet werkt.

De vorderingen die gemaakt zijn worden met de leerling besproken. Met name de successen worden benoemd, leerlingen met een OPP hebben al vaak faalervaringen en succeservaringen kunnen leerlingen opnieuw motiveren.

10.5 Het uitvoeren van het OPP.

Uitgangspunt bij het opstellen van het OPP is dat het qua instructie, organisatie en klassenmanagement uitvoerbaar is voor de leerkracht. De ondersteuningsbehoeften van de leerkracht is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

De uitvoering van het OPP vindt voor een belangrijk deel binnen de groepsorganisatieplannen plaats.

- Leerlingen die extra ondersteuning van het samenwerkingsverband ontvangen maar zich qua leervorderingen normaal ontwikkelen doen volledig mee met het regulier aanbod in het groepsplan. Er is dan aandacht nodig voor leergebiedoverstijgende doelen ten aanzien van sociaal- emotioneel functioneren, gedrag en/of werkhouding.
- Als doelen en/of onderwijsaanbod op onderdelen afwijken van de groep, dan doen leerlingen zoveel mogelijk mee binnen het GOP. In het geval van dispensereren doen ze op bepaalde onderdelen niet binnen het GOP mee of op een ander niveau.
- Soms is voor een leerling met een OPP naast het GOP een aanvullend aanbod nodig. Het sluit aan bij wat de leerling in het GOP aangeboden wordt. Dit moet men niet zien als een geheel eigen programma maar als afwijking en/of aanvulling op de leerlijn en het aanbod voor alle leerlingen.

NB. Wanneer duo- leerkrachten de groep draaien, mag het duidelijk zijn dat er veel aandacht nodig is voor een goede afstemming en taakverdeling.

10.6 Monitoring, evaluatie, bijstelling en afronding van het OPP.

Het is wettelijk verplicht om eenmaal per jaar het OPP met ouders te evalueren. Met betrekking tot het monitoren van de ontwikkeling van de leerling en het evalueren van de gevolgde aanpak beantwoordt de leerkracht met de intern begeleider in ieder geval de volgende vijf vragen:

1. Is de geplande vaardigheidsgroei per leergebied behaald?
2. Zijn de inhoudelijke tussendoelen, leergebiedspecifiek en/of leergebiedoverstijgend, bereikt?
3. Hoe bespreken we dit binnen school?
4. Hoe bespreken we dit met ouders en leerling?
5. Stellen we het OPP bij? Hierbij stellen we eerst de vraag of het geplande aanbod is gerealiseerd en of het aanbod voldoende is.

Om de leerontwikkeling van leerlingen met een OPP goed te kunnen volgen maken we gebruik van de volgende bronnen:

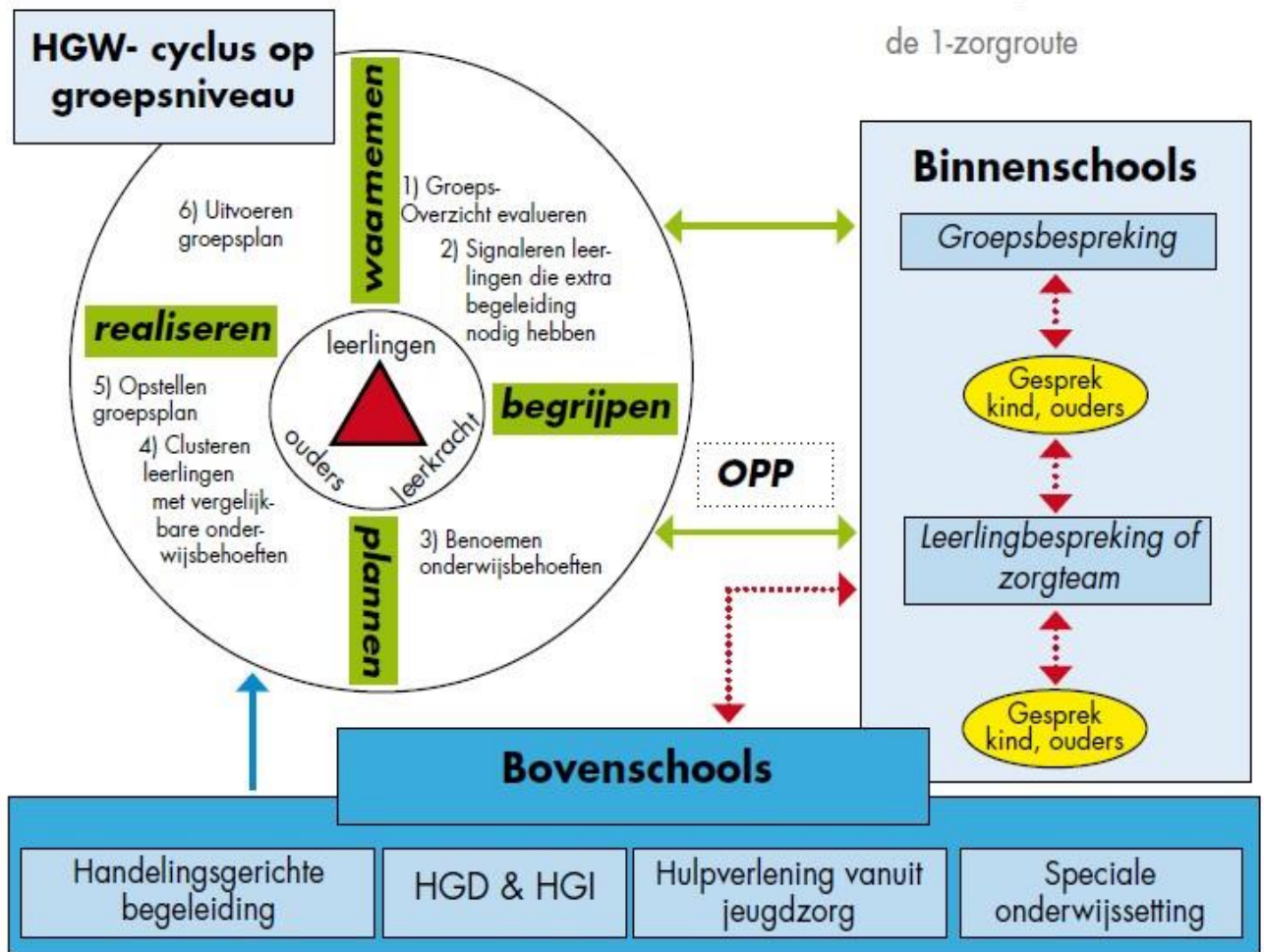
- Methodeonafhankelijke toetsen, omdat zij inzicht geven in de ontwikkeling ten opzichte van leeftijds/jaargenoten.
- Methodegebonden toetsen, omdat er dan goed in beeld wordt gebracht of de leerling de aangeboden stof van de afgelopen periode goed beheerst en of er specifieke vaardigheden extra oefening nodig hebben.
- Eigen observaties maken het beeld compleet.

Het OPP komt in ieder geval tijdens de groepsbespreking, eens per 10 weken, aan de orde. Ook wordt de leerling in de leerlingbespreking besproken. Wanneer er extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband is, zal ook aan hen verantwoording afgelegd moeten worden over de ontwikkeling van de leerling en in welke mate gestelde doelen bereikt zijn. Als het aanbod in de geplande periode voldoende gerealiseerd is en dit voldoende bij de leerling past maar de geplande groei blijft uit en geplande doelen worden niet behaald, dan is de vraag of het aanbod intensiever kan zodat doelen alsnog behaald kunnen worden. Als hierna doelen nog steeds niet gehaald worden dan kan overwogen worden om het OPP naar beneden bij te stellen. Het omgekeerde kan ook het geval zijn, doelen worden sneller dan verwacht behaald en het OPP kan naar boven bijgesteld worden. Kritisch moet dan worden bekeken of het OPP nog noodzakelijk is of afgesloten kan worden.

Vuistregel voor bijstellen van het OPP is dat op twee achtereenvolgende toetsmomenten de resultaten betekenisvol afwijken van de groeiverwachting. Uiteraard vindt bijstelling plaats in nauw overleg met ouders en met de leerling.

Soms komt school na veel inspanning, in samenwerking met de ouders tot de conclusie dat zij, ook met extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, onvoldoende in staat is om het OPP te realiseren, gelet op de aard, frequentie en intensiteit van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In dergelijk geval kan, in nauw overleg met ouders, in de groeps- of leerlingbespreking besloten worden om binnen het samenwerkingsverband de mogelijkheden tot plaatsing op een sbo of so te onderzoeken.

Het OPP in de cyclus HGW en 1- zorgroute



Afbeelding 1:

de 1-zorgroute

11 Dossiervorming.

11.1 Leerlingdossier.

Op school is voor elk kind een schriftelijk leerling-dossier aanwezig. De leerling-dossiers zitten in een afgesloten kast in de IB-kamer. Steeds meer documenten en resultaten zitten opgeslagen in de computer. Wij kiezen er voor om opgeslagen resultaten en documenten niet steeds te printen en in de dossiers te doen. Leerkrachten bewaren de resultaten van hun groep wel in een map. In de dossiers zitten de volgende documenten:

- Persoonsgegevens / inschrijfformulier
- Individuele gegevens uit het LOVS / diagnostisch onderzoek school
- Verslagen van oudergesprekken
- PAST / MDO aanvragen, VPI
- Externe onderzoeken en contacten
- IHP
- Rapportage vorige school / voorschoolse periode
- Diversen

De groepsleerkracht en IB-er zijn samen verantwoordelijk voor de inhoud van de leerling-dossiers. Wanneer de groepsleerkracht documenten of verslagen ontvangt, gaat er een kopie naar de IB-er die deze in het leerling-dossier doet.

De inhoud van de map wordt nadat een kind de school heeft verlaten nog 5 jaar bewaard in een afgesloten kast.

11.2 Zorgmap.

Naast de leerling-dossiers heeft de groepsleerkracht een “zorgmap”. In deze map bevindt zich alles omtrent de zorg van de leerlingen. De groepsplannen worden echter in de groepsmap bewaard, omdat dit een werkdocument is.

In de zorgmap worden de volgende zaken bewaard:

1. Lopende individuele handelingsplannen
2. Resultaten methode gebonden toetsing
3. Resultaten methode onafhankelijke toetsing (Cito)
4. Belangrijke verslagen als van externe onderzoeken
5. Kijkwijzer groepsorganisatieplan
6. Tips voor analyse en observatie

12. Onderwijsassistent.

Op onze school werken twee onderwijsassistenten:

Mirjam werkt zes uren per week.

Gerda werkt elke ochtend.

Daarnaast werkt Leida als vrijwilligster drie ochtenden per week.

Zij werken allen volgens een rooster. Dit rooster wordt door de IB-ers gemaakt aan de hand van de wensen van de groepsleerkrachten. Ook groepsresultaten, groepsgrootte en ondersteuningsvragen van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften spelen een rol bij de verdeling van de tijd.

De onderwijsassistenten verzorgen bijvoorbeeld de taalgroepjes van de kleuters en doen de looprondes tijdens het zelfstandig werken, zodat de leerkracht verlengde instructie of extra lees- en rekenhulp kan geven.

13. Bouwversnelling en bouwverlenging.

Overslaan of doubleren van een groep komt spaarzaam voor. Hierin zijn wij terughoudend. Wanneer het voor leerlingen wellicht verstandig is dat er bouwversnelling of bouwverlenging plaats vindt, maakt de school gebruik van een aantal vaste stappen uit het protocol. De bevindingen worden met ouders besproken en vastgelegd op het bespreekformulier "Versnellen en doubleren". (zie protocol Doubleren en overslaan van een groep)
Voor alle kleuters die in oktober, november en december geboren zijn, wordt het beslissingsschema ingevuld uit het protocol. Dit schema wordt met de ouders en in de leerlingbespreking besproken om een besluit te nemen tot overgang of kleuterverlenging.

Een doublure is een verantwoordelijkheid van het hele team. Een besluit tot doubleren wordt genomen tijdens de zorgvergadering of leerlingbespreking waarvoor de directie (eind)verantwoordelijk is. De directie wordt aangesproken in het geval van een meningsverschil na het genomen besluit. De beslissing wordt genomen op basis van de door groepsleerkracht en IB-er ingebrachte verzamelde informatie. Ook het PAST kan ingeschakeld worden voor advies.

14. Contacten.

14.1 Tandem intern begeleider en schoolleider in de lerende cultuur.

“Samen leren, samen leven.”

Om als school kwaliteit te kunnen leveren is er aansturing en ondersteuning van intern begeleider en directeur nodig. Een sterke samenwerking is hierbij een must: “ De directeur en internbegeleider als tandem.”

Directeur en IB-er werken nauw samen als het gaat om kwaliteitszorg / opbrengst- en handelingsgericht werken in de breedste zin van het woord. Van elkaar leren en elkaar beter maken is hierbij een belangrijk item! Dit geldt voor teamleden maar zeker ook voor de tandem directeur – internbegeleider en teamleden – tandem. Op allerlei niveaus wordt de lerende cultuur gestimuleerd, aangestuurd en bewaakt.

Directeur en IB-er vragen zich bij alle processen af:

“Hoe halen we het beste uit mensen. Hoe zetten we teamleden in hun kracht om het beste uit zichzelf en kinderen te halen. Hoe dagen we leerkrachten individueel maar ook het team als geheel uit, om na te denken over eigen ontwikkeling, functioneren, opbrengsten, onderwijsbehoeftes, leerkrachtgedrag, klassenmanagement en sociaal emotionele vorming.”

Werkwijze:

De tandem IB-er – directeur:

- Heeft om de week een overleg over schoolontwikkeling in de breedste zin van het woord.
- Werkt bij dit overleg volgens een vaste agenda.
- Gaat regelmatig op klassenbezoek m.b.v. een kijkwijzer.
- Stimuleert leerkrachten om het klassenbezoek te analyseren en actiepunten te formuleren.
- De directeur geeft regelmatig een beoordeling n.a.v. klassenbezoeken.
- De IB-er stimuleert leerkrachten bij het analyseren van methode toetsen en acties gepland in de tijd, inclusief evaluaties.
- Monitort resultaten.
- Laat leerkrachten de Cito resultaten analyseren in het Comperio Kompas en bijhorende acties formuleren.
- Stelt trendanalyses op en formuleert samen met het team acties op groeps- en schoolniveau.
- Is betrokken bij het slotoffensief in groep 7-8.
- Voert (samen met de groepsleerkracht) gesprekken met ouders.
- Bewaakt procedures.
- Bewaakt doelen.
- Stimuleert leerkrachten om na te denken of geformuleerde doelen kunnen worden gerealiseerd.
- Maakt een analyse van de leerling – ouderpopulatie en brengt de kansen en bedreigingen in beeld.
- Stemt samen met de leerkrachten de kansen af voor het onderwijsaanbod.
- Evalueert samen met de leerkrachten het jaarplan.
- Stimuleert en bewaakt de lerende cultuur binnen de school.
- Zet leerkrachten aan tot zelfreflectie.
- Stuurt het proces van Building Learning Power binnen de school aan.

- Faciliteert leerkrachten in het kader van collegiale consultatie.
- Stuurt werkgroepen aan.
- Organiseert interne studiedagen.
- Stimuleert een breed aanbod.
- Stimuleert leerkrachten bij het maken van risico analyses.
- Stimuleert leerkrachten bij het analyseren van het groepsproces met bijbehorende acties
- Maakt gebruik van “flitsbezoeken.”
- Stimuleert leerkrachten bij het uitvoeren van een effectieve handelingsplanning.
- Stimuleert leerkrachten om de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen, te analyseren en acties vast te stellen inclusief evaluaties.
- Bewaakt de procedure “ZIEN” in al zijn facetten.
- Is betrokken bij de schoolkeuze met betrekking tot het voortgezet onderwijs.
- Zet waar nodig instrumenten in ten behoeve van intensieve coaching van leerkrachten.
- Bewaakt de kwaliteitszorg met onder andere een zorg/kwaliteitsvergadering.
- Richt teamvergadering zo in dat er veel onderwijskundige onderwerpen de revue passeren.
- Stimuleert interactie en de onderwijskundige dialoog tussen leerkrachten.
- Koppelt startende leerkrachten binnen onze school aan een maatje met veel ervaring en deskundigheid.
- Stimuleert leerkrachten tot nadenken betreffende welke kwaliteiten waar nodig zijn binnen de school met daaraan gekoppeld benodigde leerkrachtcompetenties.

14.2 Bovenschools intern begeleider.

Binnen Comperio is er 1 bovenschools intern begeleider.

Taakprofiel:

De BIB-er is een coach en vraagbaak voor haar collega IB-ers en treedt op als kennis coördinator. Hiernaast geeft ze handelingsadviezen, bespreekt aanpak coaching van leerkrachten en denkt met de IB-er mee over de coördinatie en uitvoering van het “passend onderwijs” in de school. Hierin bevordert zij het partnerschap met ouders.

Activiteiten:

De BIB-er heeft een coördinerende rol.

De BIB-er komt minimaal 1x per schooljaar de IB-ers bezoeken. Inzicht krijgen in de werkwijze (effectiviteit en organisatie) van de verschillende IB-ers is een belangrijk onderdeel van de taak.

De BIB-er kan waar nodig IB-ers intensief begeleiden.

De BIB-er kan ondersteunen bij de voorbereiding van inspectiebezoeken.

De IB-ers kunnen met al hun vragen rondom de IB taak terecht bij de BIB-er.

Hiernaast is de BIB-er belast met de organisatie en voorzitterschap van het overleg van de intern begeleiders van Comperio.

De BIB-er heeft zitting in het Past team en het MDO en verzorgt taken hiervoor.

De BIB –er is lid van de Commissie van toelating.

De BIB-er neemt binnen Comperio deel aan werkgroepen en levert een bijdrage aan ontwikkelactiviteiten.

De BIB-er onderhoudt contacten en wisselt regelmatig ervaringen uit met bovenschools management, directie Past en werkgroep onderwijs van het management overleg.

De BIB-er is lid van de landelijke beroepsgroep voor intern begeleiders, waardoor zij op de

hoogte blijft van de landelijke ontwikkelingen.

14.3 Gebiedsteam: veranderingen jeugd, werk & zorg vanaf 2015.

Per 1 januari 2015 zijn er een aantal zaken veranderd ten aanzien van Werk, Jeugd en Zorg. Verschillende taken die nu nog vanuit de rijksoverheid en de provincie georganiseerd worden, vallen per 1 januari onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Dit proces heet "decentralisatie". De gemeente krijgt dus meer taken op het gebied van jeugdhulp, werk en inkomen en zorg. De gemeenten krijgen deze taken erbij, omdat zij dichterbij mensen staan en de taken dus beter en efficiënter kunnen uitvoeren. Meedoen, eigen kracht, participatie en elkaar helpen is heel belangrijk binnen de drie decentralisaties. Het Gebiedsteam speelt hier een centrale rol in als eerste loket voor vragen.

Voor gemeenten betekent dit dat zij zelf contracten af moeten sluiten met aanbieders van Jeugdhulp om daarmee de Jeugdhulp voort te zetten. In Friesland werken de 24 Friese gemeenten samen bij het inkopen van specialistische Jeugdhulp om passende Jeugdhulp te kunnen blijven bieden in Friesland. Deze specialistische hulp die op provinciale schaal wordt ingekocht levert maatwerk op de vragen waar het netwerk óf het gebiedsteam niet (geheel) in kan voorzien. De inzet wordt volgens het principe 'erbij halen' vormgegeven. Daarbij vormt de vraag van het gezin én het aanbod van het gebiedsteam de basis.

Joke Ritsema is voor onze school de contactpersoon van het gebiedsteam.

14.4 Logopedie.

In groep 1 worden alle kinderen gescreend m.b.t. hun spraak- taalontwikkeling. Ouders en leerkrachten ontvangen een vragenlijst. Deze vragenlijsten worden door de IB-er met de logopediste (Astrid Ghauharali) besproken. Ook andere kinderen kunnen op voorspraak van de school deelnemen aan de screening. Het advies is in een aantal gevallen gericht op het zoeken van logopedische hulp: verantwoordelijkheid van de ouders.

14.5 Schoolmaatschappelijk werk.

Doel van schoolmaatschappelijk werk is het begeleiden van leerkrachten, ouders en kinderen in risicovolle opvoedingssituaties, waardoor het welbevinden van de kinderen en de kans op een goede schoolopleiding worden vergroot.

Schoolmaatschappelijk werk wordt waar nodig ingezet en aangestuurd door het MDO. De school maar ook ouders kunnen direct contact opnemen met het gebiedsteam van de gemeente.

14.6 GGD.

De GGD biedt ondersteuning en adviseert kinderen vanaf vier jaar en hun ouders en/of verzorgers en het team op school. Wanneer een kind vier jaar wordt draagt het consultatiebureau de zorg over aan de jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân. Het team dat de leerlingen van onze school begeleidt, bestaat uit een arts, sociaal verpleegkundige en assistente. Kernbegrip is gezond opgroeien. De nadruk ligt op de lichamelijke en psychologische gezondheid en het ondersteunen van de ontwikkeling, leefstijl en opvoeding van de leerlingen. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met andere organisaties zoals Thuiszorg, School Maatschappelijk werk, Regiecentrum Bescherming en Veiligheid (Bureau Jeugdzorg), enz.

15. Het expertisecentrum Past.

15.1 De wet Passend onderwijs, het SWV Passend onderwijs in Fryslân 21.01.

De Wet Passend Onderwijs is op 9 oktober 2012 aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet moet er voor zorgen dat ook alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende plek vinden in het onderwijs.

Passend onderwijs beoogt dat zoveel mogelijk leerlingen regulier onderwijs kunnen volgen. Met het ingaan van de wet op 1 augustus 2014, hebben scholen (besturen) een zorgplicht gekregen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om elk kind een goede onderwijsplek te bieden. Op de eigen school, eventueel met extra ondersteuning in de klas, op een andere reguliere school in de regio of in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Ouders worden hierbij nauw betrokken. Om aan alle kinderen daadwerkelijk een goede onderwijsplek te kunnen bieden, bieden reguliere en speciale (basis) scholen samen passend onderwijs binnen ons samenwerkingsverband. Het aanbod is sluitend, er vallen geen kinderen tussen wal en schip.

15.2 Samenwerkingsverband Passend Onderwijs in Fryslân 21.01.

Het Samenwerkingsverband Passend onderwijs in Fryslân 21.01, is een samenwerkingsverband passend onderwijs conform de Wet Passend onderwijs. Het samenwerkingsverband wordt als stichting opgericht door alle schoolbesturen voor Primair Onderwijs en Speciaal Onderwijs in Friesland en omvat circa 500 scholen met meer dan 62.000 leerlingen. Het samenwerkingsverband biedt een dekkend netwerk voor Passend onderwijs en zorgt voor afstemming tussen het basisonderwijs en speciaal onderwijs. De primaire taak is het zorgdragen voor (toe leiden naar) toelaatbaarheidsbeschikking voor cluster 3 en 4. De visie van dit samenwerkingsverband is te omvatten in één statement: 'centraal wat moet, decentraal wat kan'. De bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor Passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij de school en de ouders.

Het leveren van basisondersteuning is een minimumverplichting voor de schoolbesturen. De extra ondersteuning wordt door het samenwerkingsverband gedecentraliseerd en is aan de schoolbesturen.

15.3 Passend Onderwijs en zorgplicht.

Schoolbesturen hebben een wettelijke zorgplicht. Zij moeten voor alle leerlingen die op de school worden aangemeld of al staan ingeschreven zorgen voor een passend arrangement van onderwijs en (leerlingen)zorg. Dat wil zeggen: het aanbod moet passend zijn en aansluiten op de ontwikkeling van het kind, de mogelijkheden van het personeel en de wensen van de ouders.

Er zijn 3 mogelijkheden:

- een aanbod op de eigen school (de school van aanmelding);
- een aanbod op een andere reguliere school
- een aanbod op een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten.

15.4 Het expertisecentrum Past van stichting Comperio

De stichting Comperio heeft voor het behalen van de doelen passend onderwijs het expertise centrum Past ingericht.

Uitgangspunten van Past

Scholen bieden effectief onderwijs van goede kwaliteit, hebben een goede structuur voor leerlingenondersteuning en weten waar ze goed in zijn en waar ze beter in willen worden. Scholen zijn goed in staat om te beslissen wanneer zij gebruik willen maken van expertise van buiten de school. Past kan daardoor vraag gestuurd werken.

Wat wil Past in 2020 hebben bereikt?

- Alle leraren ervaren kinderen als uniek, de begeleiding en ondersteuning maken structureel deel uit van de schoolorganisatie.
- Aandacht voor de ondersteuning heeft dus zeker niet alleen te maken met het leerstofaanbod en is veelzijdig.
- Iedere leraar heeft een professionele houding, dat betekent dat elke leraar zelf actief op zoek gaat naar oplossingen in het tegemoet komen aan onderwijsbehoeften en leerstijlen.
- Een goed partnerschap met ouders is geborgd.
- Passend Onderwijs en Jeugdhulp bieden één geïntegreerd ondersteuningsplan.
- Er zijn geen thuiszitters.

De werkwijze van Past.

Wanneer de school begeleidingsvragen heeft of de extra inspanningen door school niet het gewenste effect hebben is er de mogelijkheid om de vraag voor te leggen aan het boven schoolse Past team of het Multi Disciplinair Overleg, het MDO (Commissie van Toelating, C.V.T) van het Past.

- Pastaanvraag

Met een Past aanvraag kan ondersteuning gevraagd worden voor het meekijken en het helpen arrangeren in de basisschool. De vragen zijn uiteraard onderwijs gerelateerd.

Past wil goed benaderbaar zijn en laagdrempelig werken. Er worden geen andere eisen gesteld aan een aanvraag dan het digitaal indienen ervan. Een vraag over een leerling mag gesteld worden zonder de naam te noemen.

- Multi Disciplinair Overleg MDO (voorheen ZAT)

Extra ondersteuning op de basisschool, georganiseerd door het SWV en dus niet vallend onder de basisondersteuning is een arrangement. Voor het verkrijgen van een arrangement moet een aanvraag worden gedaan bij het MDO. Het MDO wordt georganiseerd door de directeur van Past.

Voorbeelden van arrangementen kunnen zijn:

- handelingsgerichte diagnostiek
- observatie en handelingsadviezen van een consulent of deskundige
- extra handen in de klas
- gebruik maken van extra materiaal
- plaatsing CC
- plaatsing SBO

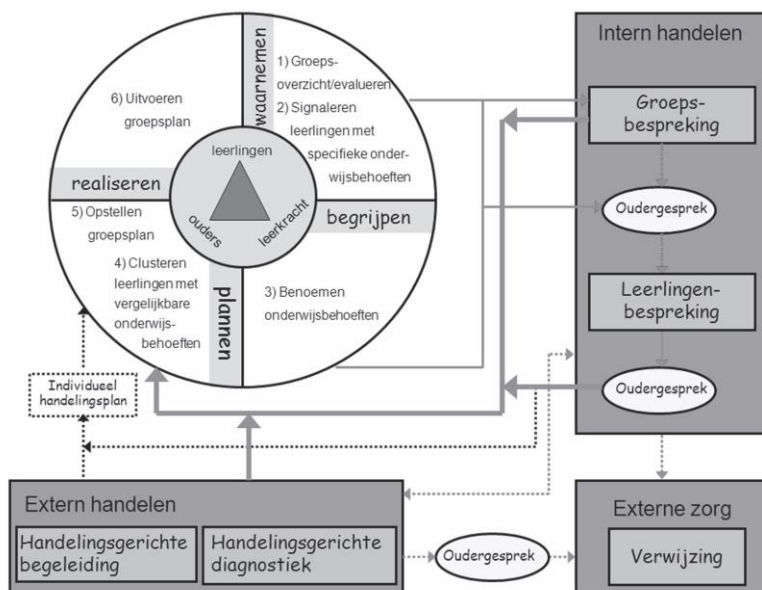
Zie www.pastexpertise.nl voor werkwijze en formats.

Handelingsgericht werken

Handelingsgericht Werken maakt adaptief onderwijs en doeltreffende leerlingbegeleiding concreet, zodat een schoolteam effectief kan omgaan met verschillen tussen leerlingen.

HGW is een planmatige, cyclische werkwijze waarbij alle betrokken onderwijsprofessionals de volgende zeven uitgangspunten hanteren:

- De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal.
- Het gaat om afstemming en wisselwerking, we gaan uit van transactie in de onderwijsleersituaties.
- De leerkracht doet ertoe.
- Positieve aspecten zijn van groot belang.
- We werken constructief samen.
- Het handelen is doelgericht.
- De werkwijze is systematisch en transparant.



15.5 Stroomschema basisondersteuning en ondersteuningsvarianten.

De school verzorgt voor alle leerlingen het basisaanbod dat passend is bij de jaargroep. Verkorte of verlengde instructie en begeleid inoefenen horen bij de basisondersteuning. Het basisaanbod wordt vastgelegd in een groepsorganisatieplan. Aan het eind van de zorgperiode wordt het groepsorganisatieplan geëvalueerd. Belangrijk is dat de school bij de evaluatie nagaat of het aanbod voldoende effect heeft gehad en de ouders en de leerling hierbij betreft. Wanneer het effect onvoldoende is kan de school het aanbod gaan intensiveren en ondersteuningsvarianten inzetten.

- | | |
|------------|---|
| Variant 1 | Basis ondersteuning + intensiveren op de eigen school |
| Variant 2 | Basisondersteuning + extra intensiveren door dispenseren
Het multidisciplinair overleg (MDO) wordt bij de zorg betrokken |
| Variant 3 | Het kind wordt geplaatst op een andere school |
| Variant 4a | De CvT van het SBO geeft geen toelaatbaarheidsverklaring |
| Variant 4b | Het kind wordt teruggeplaatst in het regulier basisonderwijs |

15.6 Het leerlingdossier.

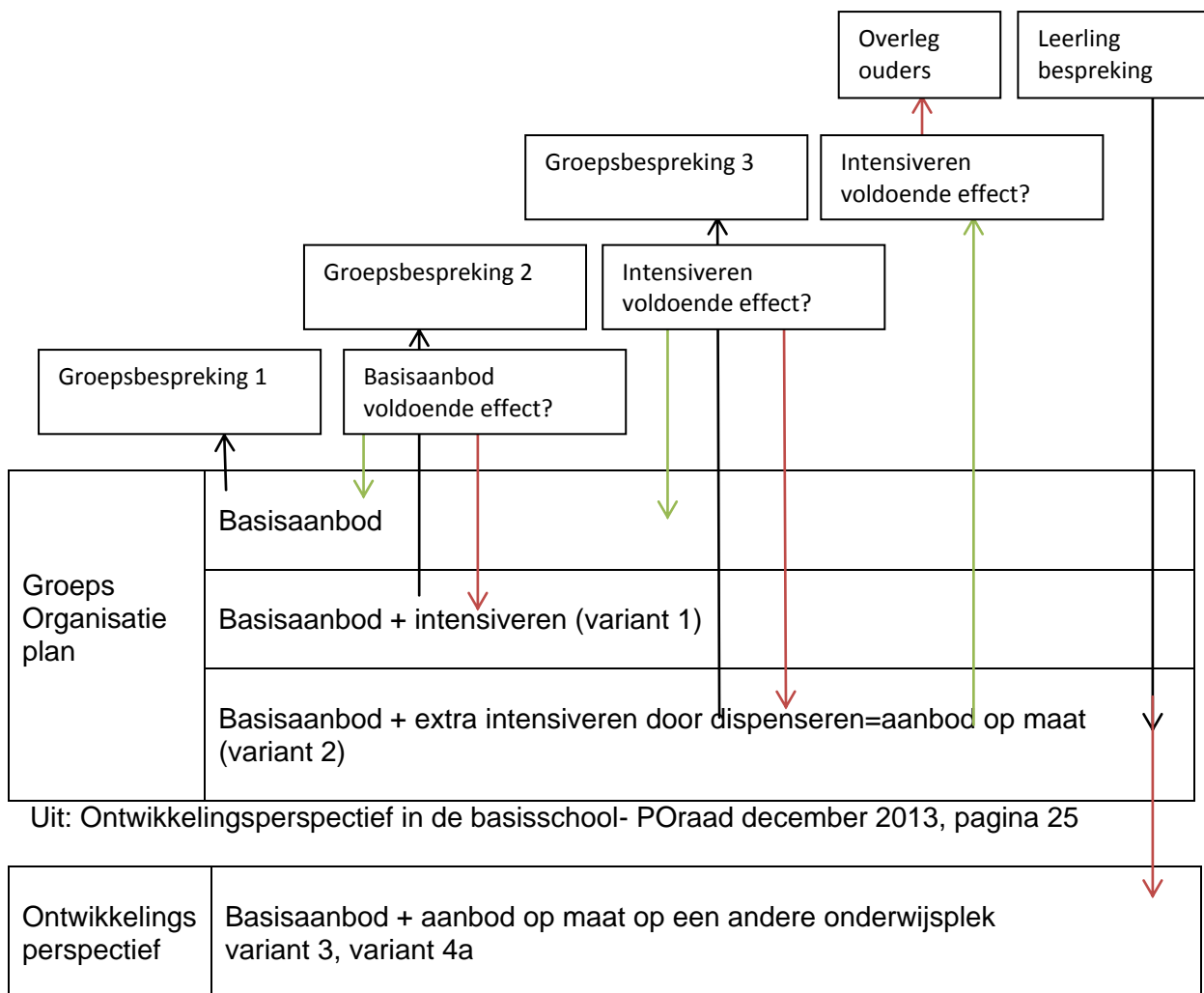
Om te komen tot een goede afweging voor de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring voor SBO of uiteindelijk SO is een zo compleet mogelijk beeld nodig van de leerling.

Voor de aanmelding voor een TLV SBO is in elk geval nodig:

- NAW gegevens van de leerling en zijn/haar ouder(s)/voogd(en);

- Een aanmeldingsformulier TLV SBO;
 - Een ingevuld VPI door de school of de voorschoolse voorziening (MOD, MKD, etc);
 - Een ingevuld VPI door de ouders;
 - Een psychologisch onderzoek < 2 jaar oud;
 - Een overzicht van de resultaten uit het LOVS;
 - Een deskundigenadvies: voor TLV SBO en SO: advies van een orthopedagoog / gedragsdeskundige en tweede deskundige
 - Een ontwikkelingsperspectief van de leerling, voorzien van een handelingsdeel
- De bovenstaande punten vormen de onderleggers voor het ontwikkelingsperspectief;
- Het schoolondersteuningsprofiel van de verwijzende school;
 - Een verantwoording van de geboden basisondersteuning van de verwijzende basisschool, met evaluatie van de interventies.

15.7 Ondersteuningsvarianten.



15.8 De commissie van Toelaatbaarheid tot het SBO.

De commissie bestaat uit een: onafhankelijk voorzitter, bovenschool IB-er en directeur SBO en deskundige, orthopedagoog of psycholoog. De CvT zal het dossier van de leerling als volgt toetsen:

In het OP en de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) wordt bepaald dat er op basis van een handelingsgerichte analyse van de probleemsituatie beschikt wordt over de toelaatbaarheid

tot de speciale onderwijsvoorzieningen. De toetsing van een aanvraag verloopt volgens een stramien, waarbij de volgende vragen beantwoord moeten worden:

- Is er voldoende basisondersteuning geboden en zijn de interventies systematisch geëvalueerd?
- Is er een vraagprofiel, waarin duidelijk wordt welke ondersteuningsvragen de leerling heeft?
- Is het duidelijk welk ondersteuningsarrangement de leerling daarbij nodig heeft?
- Is er een ontwikkelingsperspectief vastgesteld volgens de criteria van wet- en regelgeving?
- Is er een deskundigenadvies (orthopedagoog of gedragswetenschapper) gevraagd? Is het advies van een tweede deskundige gevraagd?
- Zijn de ouders bij de vaststelling van het vraagprofiel, het beoogde ondersteuningsarrangement en de verwijzing betrokken?
- Kan het (speciaal) basisonderwijs de gevraagde ondersteuning bieden?

16. Deelname Eindtoets.

16.1 Uitgangspunt.

Vanaf schooljaar 2014-2015 is het verplicht voor alle leerlingen van groep 8 in het regulier basisonderwijs een eindtoets af te nemen. De overheid stelt hiervoor aan scholen de centrale eindtoets beschikbaar. Deze eindtoets meet in welke mate de leerling de referentieniveaus voor taal en rekenen beheerst en geeft een advies welk type vervolgonderwijs het beste bij de leerling past. Het resultaat op de eindtoets is een tweede objectief gegeven naast het afgegeven schooladvies. Het schooladvies is doorslaggevend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs.

Met ingang van het schooljaar 2014-2015 zullen alle leerlingen van eenzelfde school in het regulier basisonderwijs dezelfde eindtoets moeten maken.

Het schoolbestuur van de basisschool kan besluiten dat een aantal leerlingen geen eindtoets hoeft te maken. Dit doet het bestuur in overleg met de ouders. Als ouders en leerling dat willen, mag het wel een eindtoets maken.

De volgende leerlingen hoeven geen eindtoets te maken:

- leerlingen die volgens hun ontwikkelingsperspectief uitstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs binnen de uitstroomprofielen arbeidsmarkt of dagbesteding;
- leerlingen met IQ lager dan 70;
- leerlingen die 4 jaar of minder in Nederland zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

De Cito eindtoets bevat de onderdelen taal (begrijpend lezen, opzoeken, samenvatten, spelling van werkwoorden, spelling van niet-werkwoorden, interpunctie, grammatica, woordenschat), schrijven, rekenen (getallen, verhoudingen, meten en meetkunde, verbanden), aardrijkskunde, natuur en geschiedenis.

Scholen kunnen er ook voor kiezen een andere eindtoets dan de Cito eindtoets te gebruiken. Deze toets moet Cota gecertificeerd zijn. Elke eindtoets moet een tweede afnamemoment bieden voor het geval een leerling verhinderd is bij de eerste afname. Het is dus niet toegestaan de toets te herkansen.

16.2 Reden deelname.

- Het advies van de school met betrekking tot vervolgonderwijs door middel van de Friese Plaatsingswijzer te kunnen ondersteunen met behulp van objectieve gegevens;
- Inzicht te verkrijgen in hoeverre individuele leerlingen geprofiteerd hebben van het onderwijs op onze school;
- Na kunnen gaan wat de positie is van onze school binnen de groep van scholen met dezelfde instroom van kinderen;
- Na (enige jaren) te kunnen bepalen op welke onderwijsgebieden onze school zich nader dient te bezinnen;
- Om zicht te krijgen op een deel van onze opbrengsten en om ons daarmee te kunnen verantwoorden naar externen.

16.3 Voorbereiding op de overgang naar voortgezet onderwijs.

In groep 8 worden de leerlingen voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs.

- Leerlingen krijgen zo nu en dan huiswerk mee;

- De leerkracht houdt kringgesprekken over de schoolkeuze;
- De leerlingen bezoeken open dagen en doe-ochtenden;
- De leerlingen leren met een agenda te werken;
- De groepsleerkracht doorloopt het stappenplan "Slotoffensief".

16.4 Stappenplan slotoffensief.

Moment	Actie
Juni E7	De IB-er en de groepsleerkracht van groep 7 maken een analyse van de LOVS toetsen en bedenken een concreet plan van aanpak. Analyse op groepsniveau en leerling niveau. Leerkracht en IB-er plannen interventies. Leerkracht denkt na over inpassing in klassenorganisatie.
Juni E7	Na afname van de LOVS toetsen vinden er in groep 7 gesprekken plaats tussen leerkracht en leerling. We willen leerlingen bewust maken van hun eigen leerproces en het bewustwordingsproces stimuleren. Bovendien is het van belang de intrinsieke motivatie van leerlingen te vergroten. De aandachtspunten uit het gesprek worden genoteerd op een formulier.
Juni E7	Ouders en leerlingen worden uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek.
Augustus/ September B8	Begin schooljaar groep 8 wordt een vliegende start gemaakt. Concrete uitvoering van plan van aanpak
November	De leerkracht voert individuele vervolggesprekken met de leerlingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van verslaglegging van gesprek in juni groep 7.
Februari M8	Plaatsingswijzer wordt ingevuld.
Februari M8	De adviesgesprekken vervolgonderwijs vinden plaats. Hiervoor worden ouders en leerlingen uitgenodigd. De gegevens van de Plaatsingswijzer worden gebruikt voor een advies voor het vervolgonderwijs. Naast deze harde gegevens maakt de leerkracht ook gebruik van zachte gegevens.(ZIEN!, werkhouding, motivatie etc.) Een schooladvies kan zowel enkelvoudig (één schoolsoort adviseren) als dubbel (twee aan elkaar grenzende schoolsoorten adviseren) zijn. Het dubbele schooladvies is geschikt voor leerlingen van wie nog niet helemaal helder is in welke schoolsoort de leerling het beste tot zijn recht komt. - Ouders, leerlingen en leerkracht nemen een definitieve beslissing vervolgonderwijs. - Leerkrachten zorgen voor aanmelding bij vervolgonderwijs.
1 Maart	Adviezen vervolgonderwijs zijn bekend gemaakt aan betrokkenen. Op 1 mrt moeten de gegevens bij Bron aangeleverd zijn.
15 mrt- 1 april	De gegevens worden verstuurd naar het VO
April E8	Afname Cito eindtoets.
Mei E8	Het resultaat van de eindtoets wordt aangeleverd. Groepsleerkracht en IB-er analyseren de gegevens. De eindtoetsscore wordt vergeleken met de verwachte score van de Plaatsingswijzer. Heeft een kind de eindtoets beter gemaakt dan verwacht dan wordt het schooladvies heroverwogen. School kan besluiten om het schooladvies aan te passen. Dit gebeurt in nauw overleg met ouders en kind. Een aangepast schooladvies geeft recht op toelating tot de bijbehorende schoolsoort. Op groepsniveau en leerling vinden analyses per vakgebied en aandachtspunten voor het volgende schooljaar worden geformuleerd.
Mei/juni E8	Scores van de leerlingen worden gekoppeld aan advies voor vervolgonderwijs.

16.5 Friese plaatsingswijzer.

Het primair en voorgezet onderwijs heeft een programma ontwikkeld om advisering voor het vervolgonderwijs te baseren op de vorderingen van het CITO leerlingvolgsysteem.

Er wordt gekeken naar de resultaten vanaf groep 6 tot halverwege groep 8.

De eindtoets wordt gehanteerd als second opinion.

Meer informatie is te vinden op: www.frieseplaatsingswijzer.nl

Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van de leerling bij:

- Begrijpend lezen
- Rekenen en wiskunde
- Technisch lezen
- Spelling



Uitgangspunten

- Het leerlingvolgsysteem is leidend voor advisering en de plaatsing in VO.
- Leerkrachten vullen de behaalde vaardigheidsscores in bij de didactische leeftijd. De plaatsingswijzer geeft op basis van vaardigheidsscores het onderwijsniveau weer.
- De eindtoets op de basisschool krijgt de status van een second opinion en kan gebruikt worden als aanvullende onderbouwing bij advies en plaatsing.
- De Plaatsingswijzer geeft duidelijkheid over de normen.
- De Plaatsingswijzer is richtinggevend, want aan de diverse niveaus en profielen worden vaardigheidsscores gekoppeld. Daarbij zijn begrijpend lezen en rekenen/wiskunde doorslaggevend.
- Het leerlingvolgsysteem en/of het drempelonderzoek wordt gebruikt voor de signalering van leerlingen die in aanmerking komen voor een LWOO/PRO onderzoek.
- De basisschool is verantwoordelijk voor het advies, de school voor voortgezet onderwijs voor de plaatsing.

Het schooladvies is bindend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. De vo-school kan een leerling wel hoger plaatsen dan het schooladvies. Lager plaatsen is alleen toegestaan op verzoek van de ouders.

1. Basisscholen moeten het schooladvies voor 1 maart vaststellen en voor 15 maart in Bron (Basisregistratie Onderwijs) registreren.
2. De eindtoets geldt voor alle leerlingen als tweede gegeven. Wanneer het resultaat op de eindtoets hoger uitvalt dan verwacht, moet de basisschool het advies heroverwegen. De basisschool kan besluiten het advies naar boven bij te stellen. Dit bijgestelde advies is dan leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. Wanneer het resultaat lager is dan verwacht, heroverweegt de basisschool het schooladvies niet.

Toelichting bij de plaatsingswijzer

De gegevens van het LOVS vanaf groep 6 staan centraal.

- Het basisprofiel is het vereiste niveau voor het betreffende onderwijsniveau. Een twijfelscore is een score die niet binnen het basisprofiel valt, maar er net onder zit. Dit is een ondergrens score binnen het basisprofiel. Deze mogen niet te veel voorkomen, anders kan er niet meer gesproken worden van een basisprofiel.
- Het plusprofiel is het profiel voor leerlingen die met betrekking tot het betreffende onderwijsniveau wat over lijken te hebben en misschien voor een opstroommogelijkheid in aanmerking kunnen komen. In groep 8 vallen in elk geval de scores van de hoofddomeinen begrijpend lezen en rekenen in het plusbereik, maar bij voorkeur ook in

de jaren er voor. Ook de scores van technisch lezen en spelling zijn overtuigend van niveau.

- Het bespreekprofiel is het profiel voor leerlingen die niet helemaal voldoen aan de eisen zoals die met betrekking tot het betreffende onderwijsniveau gelden; door middel van een schriftelijke onderbouwing geeft de basisschool aan op grond waarvan men van mening is, dat de leerling toch een plek zou moeten krijgen binnen het betreffende onderwijsniveau. De basisschool levert een schriftelijke onderbouwing aan.

Bij het bespreekprofiel gaat het alleen om situaties in het leven van het kind met een tijdelijk karakter, die het kind of de omgeving van het kind treffen (leerkrachten/klas en/of gezin). Hieruit vloeit voort dat:

1. de tijdelijkheid van de afbuiging van het ontwikkelingsbeeld zichtbaar moet zijn in de matrix.
2. het herstel van het ontwikkelingsbeeld ook af te lezen moet zijn in de matrix
3. als de tijdelijke afbuiging zich voor doet in groep 8, de schriftelijke onderbouwing en het ontwikkelingsbeeld van groep 6 en 7 zeer overtuigend moeten zijn.

- Het disharmonisch profiel is het profiel voor leerlingen die, op basis van het LOVS, niet aan de eisen voor het betreffende onderwijsniveau lijken te voldoen en waarvoor de verklaring wordt gevonden in een gediagnosticeerde leerstoornis (bijv. dyslexie) of een diagnose op sociaal-emotioneel gebied (bijv. PDD-NOS) De basisschool levert een schriftelijke onderbouwing aan.

De vaardigheidsscores worden vermeld in het onderwijskundig rapport in de Plaatsingswijzertabel of als losse bijlage (Excel bestand) en worden bij het aanmeldingsformulier gevoegd.

De signalering van leerlingen voor LWOO en Praktijkonderwijs vindt plaats op basis van de vaardigheidsscores/drempelonderzoek.

Bij het domein technisch lezen kan de basisschool kiezen uit de toetsen DMT en technisch lezen 2012.

Het onderwijskundig rapport Voortgezet onderwijs

Het onderwijskundig rapport maakt deel uit van het aanmeldingsformulier van de VO – school.

Om het mogelijk te maken de matrix van een leerling tussen Voortgezet onderwijs en Primair onderwijs uit te wisselen zijn er op de website twee versies van het Onderwijskundig rapport geplaatst. (versie 1 en versie 2). Dit bevordert een complete gegevensoverdracht en geeft de toelatingscommissie van de VO-school de mogelijkheid om zelf te kunnen navigeren tussen de onderwijsniveaus bij de bespreking.

Elke school van Voortgezet onderwijs kan zelf kiezen of men de complete matrix van de leerlingen wil ontvangen.

Op het aanmeldingsformulier geeft de school voor Voortgezet onderwijs aan of men de matrixen via de mail wil ontvangen.

Gebruik van de Website <http://plaatsingswijzer.nl/inloggen/>

Het afgeschermd deel van de website is alleen mogelijk voor scholen die zich hebben laten registreren en een account hebben aangevraagd.

Voor het gebruik vraagt men 1 account voor de hele school aan.

Aanvragen kan alleen vanaf een e-mail adres van de school.

Inloggegevens blijven strikt geheim binnen het team.

Aanvragen:

1. Ga naar de website en klik op de knop registreren (linksonder)
2. Vul de gegevens in op het formulier.
3. Klik op verzenden.
4. Je ontvangt een bevestigingsmail.
5. Nadat de aanvraag is gecheckt en akkoord bevonden ontvang je een mail waarna je kunt inloggen op de website.

Leerkrachten vullen vanaf groep 6 de Friese Plaatsingswijzer in.

In juni groep 7 voeren de leerkrachten gesprekken met ouders waarbij de prognose van de Friese plaatsingswijzer aan bod komt.

Schooladvies en plaatsingsadvies

Vanaf 2015 wordt gestart met de verplichte eindtoets in het primair onderwijs.

Dit betekent dat het schooladvies ook meteen het plaatsingsadvies is.

Ouders kunnen geen bezwaar meer maken tegen het plaatsingsbesluit van de school van voortgezet onderwijs.

De bezwaarprocedures spelen zich niet meer af binnen het VO maar in het PO. Ouders kunnen wel bezwaar aantekenen tegen het schooladvies.

Heroverwegen plaatsingsadvies

Mocht een leerling op de verplichte eindtoets een resultaat behalen dat hoger is dan het gegeven schooladvies, dan is de basisschool verplicht te heroverwegen.

Vervolgens kan de basisschool besluiten om bij het eerder gegeven advies te blijven of om het advies naar boven toe bij te stellen.

Het plaatsingsbesluit in het VO zal dan ook worden bijgesteld.

Verplichting tot heroverweging geldt alleen als de leerling hoger uitkomt dan het gegeven schooladvies.

Komt de leerling lager uit op de eindtoets dan hoeft geen heroverweging plaats te vinden.

De onderbouwing van het schooladvies is zeer belangrijk.

De basisschool moet tijdig met de school voor VO onderwijs overleggen over leerlingen met een bespreekprofiel, disharmonisch profiel, of wanneer het geven van advies lastig is.

Overleg kan plaatsvinden met toestemming van ouders of anoniem.

De nieuwe normeringen van CITO schooljaar 2014-2015

CITO heeft op enkele domeinen de normering aangescherpt.

De leerlingen in de huidige groepen 6 en 7 worden geadviseerd op basis van de nieuwe normeringen.

Voor de leerlingen in de huidige groepen 8 geldt, dat zij worden geadviseerd op basis van de nieuwe normeringen.

Matrix 2015

De matrix 2015 staat vanaf juni 2014 op de website van de plaatsingswijzer.

De leerlingen in groep 7 hebben zo een preadvies gekregen op basis van deze aangepaste Matrix.

Leerkrachten moeten controleren of zij de juiste versie van de matrix hanteren.

In de matrix van 2015 staat op elk tabblad een jaartal vermeld.

De verbreding van de Plaatsingswijzer

Bij het opstellen van het schooladvies gaat het niet alleen om de cognitieve ontwikkeling van een kind. Aspecten als de werkhouding, de motivatie, de studievaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn een onderdeel van het advies. Met name de studievaardigheden en begrijpend lezen/woordenschat zijn belangrijke voorspellers van schoolsucces

Het onderdeel studievaardigheden wordt niet geïntegreerd in de huidige versie van de Plaatsingswijzer. Scholen zijn uiteraard vrij om de toets studievaardigheden af te nemen bij de leerlingen en de uitkomst hiervan, uitgedrukt in een vaardigheidsscore, te vermelden in het Onderwijskundig Rapport bij de aanmelding bij het voortgezet onderwijs.

Digitale overdracht

In 2015 moet er zoveel mogelijk een digitale overdracht zijn bij de overgang van Po naar Vo.

Monitoringsmodel

Binnen de plaatsingswijzer worden leerlingen gevolgd t/m overgang naar klas 3.

De uitgangspunten zijn:

1. De instroom in klas 1 wordt per onderwijsniveau per profiel geregistreerd. Zo is er elk jaar sprake van een 'startfoto'.
2. De bewegingen van de leerlingstromen worden gevolgd (opstroom/afstroom/doublure) per onderwijsniveau, over een periode van twee jaar. Het percentage opstroom/afstroom/doublure wordt afgezet tegen de totale plaatsing aan het begin van het desbetreffende cursusjaar.
3. De analyse op casusniveau is de verantwoordelijkheid van de VO-school, met name in relatie tot de verschillende profielen.

Het model is vanaf half november te vinden op de website <http://plaatsingswijzer.nl/inloggen/> onder de button 'Monitoring'.

Dyslexie en toetsen

Onder het disharmonisch profiel vallen leerlingen met de diagnose dyslexie

Mondelinge afname van de toets begrijpend lezen is niet toegestaan, afname in kleine eenheden mag wel. Deze leerlingen kunnen aanvullend getoetst worden met begrijpend luisteren en woordenschat. Het resultaat van AVI toetsen dient als onderbouwing.

Op de website van de Plaatsingswijzer is alle benodigde informatie hierover te vinden achter de inlog onder 'Over profielen gesproken'.

Het nieuwe Onderwijskundig rapport Plaatsingswijzer

Op de website <http://plaatsingswijzer.nl/inloggen/> kunnen de VO-scholen het geactualiseerde Onderwijskundig Rapport vinden, achter de button met dezelfde naam. Men kan dit gebruiken voor opname in het aanmeldingsformulier.

16.6 Protocol Overgang naar het voortgezet onderwijs (VO).

De voorlichting aan ouders ten behoeve van de schoolkeuze van leerlingen bestaat uit:

- Informatieavond ouders groep 8.
- Een informatiebrochure over de Eindtoets basisonderwijs.
- Een eindtoets in april.
- Scholeninformatie wordt aan ouders doorgespeeld (data open dagen etc.).
- De gids voortgezet onderwijs is beschikbaar op school.
- De plaatsingswijzer wordt besproken in een adviesgesprek. Dit gesprek vindt plaats in de maand februari. Zowel ouders als leerlingen worden hierbij uitgenodigd. In het adviesgesprek gaat het om de volgende onderdelen: rekenen, studievaardigheden, spellen, begrijpend- en technisch lezen.

Het advies voor het voortgezet onderwijs kan bestaan uit onderstaande mogelijkheden:

- VMBO waarin 4 richtingen zijn te onderscheiden van heel praktisch naar meer theoretisch:
 1. basis beroepsgerichte leerweg eventueel met leerweg ondersteuning

2. kader beroepsgerichte leerweg
 3. gemengde leerweg
 4. MAVO
- HAVO
 - Atheneum
 - Gymnasium TTO (Twee talig onderwijs)
 - VWO+

De school draagt zorg voor zorgvuldige overdracht van alle leerlingengegevens naar het VO, zowel mondeling als schriftelijk.

16.7 Dyslexieverklaring en voorzieningen.

Sinds 1 augustus 2009 is de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte ook van toepassing op het primair onderwijs. (Bron: CFI 31 augustus 2009)

Hiermee wordt geregeld dat de school verplicht is om aanpassingen te realiseren als een leerling die nodig heeft. De wet zegt dat die aanpassing dan wel doeltreffend moet zijn en niet onevenredig belastend is voor de school.

Voor leerlingen met dyslexie heeft bovenstaande tot gevolg dat vanaf het schooljaar 2009-2010 aangepaste schoolboeken voor leerlingen met dyslexie door school gratis beschikbaar moeten worden gesteld. Aangepaste schoolboeken zijn bedoeld voor leerlingen met een leesbeperking, zoals visuele handicap of dyslexie. Het gaat bijvoorbeeld om gesproken boeken voor de daisyspeler, brailleboeken en vergrotingen.

Voor meer informatie zie www.dedicon.nl

Werkwijze binnen de Stichting Comperio:

- De aanvraag voor aangepaste schoolboeken wordt na kritisch en zorgvuldig overleg met de betrokken groepsleerkracht en/of intern begeleider door de ouders schriftelijk ingediend bij de schoolleiding;
- De school bestelt de benodigde aangepaste schoolboeken bij Dedicon, zie hierboven;
- Voorwaarde is dat de leerling in bezit is van een dyslexieverklaring;

Speciale maatregelen voor leerlingen met een dyslexieverklaring zijn o.a. vrijstelling bij voorlezen in de klas, aanpassingen bij dictees en spellingtoetsen, meer tijd en gebruik van ICT-hulpmiddelen.

Hulpmiddelen en aanpassingen bij de Eindtoets basisonderwijs.

Gesproken versie.

Bij de eindtoets is voor leerlingen met dyslexie een gesproken versie van de opgavenboekjes op cd of daisy cd beschikbaar.

De cd's worden door de leerlingen individueel gebruikt. De leerling dient een koptelefoon te gebruiken of de toets afgezonderd van de overige leerlingen te maken.

Vergrote versie.

Er is een vergrote versie op A3 formaat beschikbaar. De vergrote versie bevordert de woordherkenning.

Zwart-wit versie.

Deze versie is bedoeld voor kleurenblinden, maar ook in te zetten om ervoor te zorgen dat de leerlingen door de kleuren niet worden afgeleid.

Aanpassingen:

- Extra tijd om de toets te maken.
- Gebruik maken van een markeerstift om bijvoorbeeld een woord of- bij een regelwijziging- enkele regels te markeren.

16.8 LWOO toetsing.

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te halen, maar extra hulp nodig hebben. Leerlingen waarvan we verwachten dat zij een standaardscore op de Centrale Eindtoets zullen halen die lager is dan 517 punten (of eventueel andere norm bij andere eindtoets) laten we in de periode herfstvakantie /kerstvakantie een LWOO toets maken.

We nemen daarbij de resultaten van de LOVS toetsen en/of drempelonderzoek en de plaatsingswijzer als uitgangspunt.

- We kijken naar de scores op technisch lezen, begrijpend lezen, rekenen/wiskunde en spelling.
- Norm: zijn de resultaten eind groep 8 op 2 van de 4 vakgebieden naar verwachting onder het niveau van halverwege groep 7 (<dle 45) dan is dit een reden voor aanmelding LWOO.
- Deze vakgebieden mogen niet de combinatie technisch lezen en spellen zijn.
- Voor het betreffende kind is bij de eindtoets van CITO keuze uit twee niveaus.

Voorwaarde om deel te nemen aan een LWOO toets is dat de volgende gegevens beschikbaar zijn in het zorgdossier van de betreffende leerling:

- een verslag van de leerlingenbespreking waarin de school vaststelt dat de betreffende leerling de kerndoelen voor het basisonderwijs niet zal halen en gekozen wordt voor een individuele leerweg op één of meerdere terreinen;
- een ondertekende notitie/ verslag van het gesprek met ouder(s) waarin de individuele leerweg is besproken en uitgelegd;
- individuele handelingsplannen met steeds de looptijd van maximaal een half jaar: elk handelingsplan kent een duidelijk concreet doel en tussenevaluaties na 2 ½ maand. De doelen van het langlopende plan worden elk half jaar geëvalueerd, van de evaluaties worden aantekeningen gemaakt en vormen de basis voor een nieuw handelingsplan;

In principe doen alle leerlingen mee met de eindtoets met uitzondering van leerlingen met een IQ lager dan 80. Voor deze leerlingen geldt de volgende procedure:

- op basis van het CITO leerlingvolgsysteem worden resultaten verzameld voor de volgende vakgebieden: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Binnen de Friese plaatsingswijzer wordt gekeken naar de resultaten vanaf E6
- Indien mogelijk worden de leerlingen aangemeld bij het samenwerkingsverband WSNS om deel te kunnen nemen aan een toets om een intelligentieprofiel samen te stellen. Zo niet, dan wordt deze inschatting overgelaten aan het voortgezet onderwijs. Bij aanmelding van PRO of LWOO is dit verplicht.
- m.b.v. een geschikt instrument wordt tevens een inschatting gemaakt van een eventueel sociaal-emotionele problematiek, dan wel dit instrument maakt deel uit van het inschrijfformulier voor voortgezet onderwijs.

Op basis van deze gegevens wordt een profiel samengesteld door de school waaruit blijkt dat het wenselijk lijkt om het betreffende kind aan te melden voor praktijkonderwijs, leerwegondersteunend onderwijs of VMBO zonder leerwegondersteuning.

Van leerlingen waarvan blijkt dat ze geschikt zijn om VMBO te gaan volgen kan eventueel

overwogen worden om ze alsnog mee te laten doen aan een eindtoets.
De interne begeleider en de leerkracht van groep 8 hebben een verbindende rol bij de aanmelding van deze leerlingen.

16.9 Aanmelding LWOO – Praktijkonderwijs.

De leerkracht van groep 8 is verantwoordelijk voor een goede overgang naar voortgezet onderwijs. Voor sommige leerlingen is de stap naar regulier voortgezet onderwijs te groot. Deze leerlingen melden we aan voor extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs of meer praktijkgericht onderwijs.

Wat is LWOO?

Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft op het VMBO kan het in aanmerking komen voor Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO).

Een leerling moet dan voldoen aan eisen die door de overheid zijn opgesteld.

De regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beslist of het kind aan deze eisen voldoet.

De school voor voortgezet onderwijs krijgt extra geld voor ondersteuning.

De school maakt een handelingsplan waarin staat hoe de extra begeleiding eruit ziet.

Voor Wie?

Het LWOO is voor leerlingen van groep 8 uit het basisonderwijs die doorstromen naar het VMBO.

Soms kan een leerling van groep 7 naar het LWOO. Deze leerling is dan vaak al eens blijven zitten.

Het LWOO is niet voor leerlingen die naar HAVO of VWO gaan.

Procedure om in aanmerking te komen voor LWOO

Binnen de Friese plaatsingswijzer wordt gekeken naar de toetsen van januari groep 8.

Is er sprake van een achterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) dan wordt het kind uitgenodigd voor aanvullend onderzoek.

Het LWOO onderzoek.

De leerling neemt deel aan een onderzoek om te kijken of het kind aan de eisen voldoet. Dit moet een onderzoek zijn uit de lijst screenings- en testinstrumenten ten behoeve van de indicatiestelling voor leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en praktijkonderwijs (PrO) voor het schooljaar 2015–2016 (Regeling screenings- en testinstrumenten LWOO en PrO schooljaar 2015–2016) . Tijdens dit onderzoek wordt een intelligentie-onderzoek afgenomen en wordt een sociaal-emotionele vragenlijst ingevuld.

De beslissing:

Na het onderzoek wordt bekeken of het kind in aanmerking komt voor de aanvraag van een beschikking LWOO.

- Er wordt een dossier opgesteld.
- De Regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beoordeelt het dossier.
- Als het kind in aanmerking komt voor het LWOO, kent de RVC-VO een beschikking LWOO toe.

LWOO blijft van kracht zolang het kind in het VMBO onderwijs volgt.

Voor LWOO gelden de volgende criteria:

Er is een relatie tussen IQ en leerachterstand:

- een IQ tussen 75-80 en 90

- een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.

De leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.

Het kan ook voorkomen dat er een relatie is tussen leerachterstand en sociaal-emotionele problematiek.

Voor LWOO gelden dan de volgende eisen:

- een IQ tussen 90 en 120
- Een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.

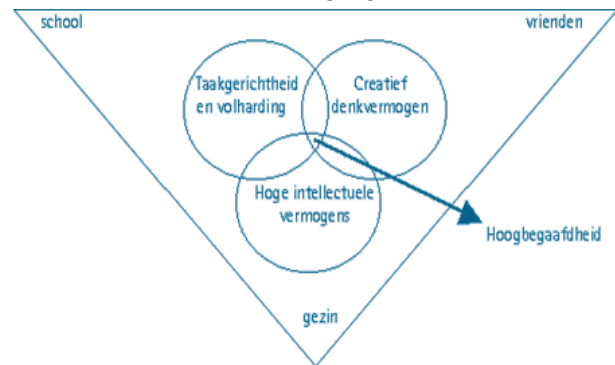
De leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.

- Sociaal-emotionele problematiek die door een gedragsdeskundige is vastgesteld. (Denk aan faalangst)

17. (Hoog)begaafde kinderen.

(Hoog) begaafde kinderen hebben extra ondersteuning nodig, om te voorkomen dat ze zich gaan aanpassen aan de norm in de groep (onderpresteren), gedragsproblemen gaan vertonen of vereenzamen. Het gaat daarbij niet om meer-van-hetzelfde, maar basiswerk en meer verdieping. M.a.w. deze kinderen hoeven niet alles te doen, maar meer op andere terreinen en meer onder eigen verantwoordelijkheid. Ondersteuning van de leerkracht blijft onmisbaar. In onze orthotheek en in het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) staan diverse tips en handelingsuggesties over (hoog) begaafdheid.

Er bestaan verschillende theoretische modellen over (hoog)begaafdheid. In de moderne visies op (hoog)begaafdheid spreekt men over het algemeen over 'het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende gebieden'. Volgens Renzulli / Mönks beschikt een (hoog)begaafde leerling naast een hoge intelligentie tevens over een hoge graad van creatief denken en een hoge taakgerichtheid. De factoren in de omgeving (gezin, school en vriendenkring) bepalen mede of dit talent tot uiting komt in hoge prestaties.



Kenmerken van een hoge begaafdheid:

- Een zeer goed geheugen
- Een hoge intelligentie
- Creatief denken
- Een groot kennisbestand
- Een grote leergierigheid

Naast deze kenmerken is de rol van de omgeving van invloed. De ouders, de vriendenkring en ook de school zijn belangrijke omgevingsfactoren die de leergierigheid en innerlijke ambitie van het kind kunnen stimuleren of afremmen. (Hoog)begaafdheid is geen blijvende toestand, waarin je je voor eens en voor altijd bevindt. (Hoog)begaafdheid wordt hoe langer en meer gezien als een dynamisch proces, waarin de persoon zich onder invloed van wisselende milieufactoren en bepaalde persoonlijkheidsfactoren min of meer (hoog)begaafd zal gedragen. In die zin ben je niet (hoog)begaafd, maar kun je het worden.

De scholen van Stichting Comperio werken volgens de richtlijnen van het beleidsplan Hoogbegaafdheid, uitgewerkt in het handboek Meerbegaafdheid. Hierin staan tips en routebeschrijvingen voor het signaleren en diagnosticeren van de (hoog)begaafde leerling in de scholen van Stichting Comperio.

De scholen binnen de stichting willen een mogelijke begaafdheid niet in de weg staan, maar hieraan ruimte bieden via een passend en gestructureerd onderwijsaanbod. Dat betekent differentiëren binnen de jaargroepen.

Zorg voor leerlingen speelt binnen de school een grote rol. De plusleerlingen vallen binnen de zorgstructuur. Het idee achter de plusleerling is ontstaan vanuit de wens om voor meer- en hoogbegaafde kinderen ook een speciale begeleiding te organiseren, zoals we dit organiseren voor kinderen waar leren wat moeilijker voor is en die daarom extra hulp nodig hebben.

Het is voor de (hoog)begaafde leerlingen tevens heel belangrijk om af en toe met andere kinderen samen te werken. Met kinderen, die net zo denken als zij, die ook als een van de weinigen in de groep hoog verrijkend extra werk hebben, of waar al het werk in de groep "gemakkelijk" voor is.

Voor deze leerlingen is het Comperio College ontwikkeld en opgestart. Het Comperio College is een academisch leerpunt voor (hoog)begaafde leerlingen van Stichting Comperio. Voor toelating tot dit Comperio College gelden specifieke regels. Hiervoor verwijzen wij naar de website van het Comperio College: www.comperiocollege.nl.

18. De orthotheek.

Onze orthotheek biedt leerkrachten en begeleiders een overzicht van protocollen, achtergrondinformatie, instanties en materialen op het gebied van ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Er zijn materialen voor het signaleren, analyseren en diagnosticeren van problemen. Hiernaast is er materiaal met een remediërende en/of verrijkende functie. Uitgangspunt is dat we zoveel mogelijk gebruik maken van de op school gehanteerde methodes. We bekijken of de methode aanvullende ondersteunende materialen biedt. Als dit onvoldoende aanknopingspunten geeft, kan gezocht worden naar leer- en hulpmiddelen die zo dicht mogelijk aansluiten bij de gebruikte methodes en het gehanteerde leerlingvolgsysteem.

Beschikken wij niet over de juiste middelen dan kunnen wij altijd terecht bij de bij andere scholen, schoolbegeleidingsdienst, de GGD of de openbare bibliotheek. De computer is hierbij ook een grote bron van informatie.

In onze orthotheek zijn materialen te vinden over onderstaande onderwerpen:

Protocollen

Onderzoek

- Observeren / toetsen (PDO)

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

- Werkhouding
- Spelontwikkeling
- Gedragsproblematiek
- Spellen en materialen

Functie- en taalontwikkeling

- Motoriek en schrijven
- Motoriekkisten
- Taal- spraakontwikkeling

Schoolvakken

- Wereldoriëntatie
- Rekenen
- Taal
- Spellen
- Lezen

Meerbegaaftheid